



*Projektas 2021–03–31
Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas*

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

KALBINIS UGDYMAS

LIETUVIŲ GESTŲ KALBOS (LGK) PRADINIO IR PAGRINDINIO UGDYMO BENDROSIOS PROGRAMOS PROJEKTAS

Turinys

1. Dalyko paskirtis	2
2. Dalyko tikslai ir uždaviniai	2
3. Kompetencijų ugdymas dalyku	3
4. Pasiekimų sritys	7
5. Pasiekimų raida	9
6. Mokymosi turinys	22
7. Pasiekimų vertinimas	34
8. Pasiekimų lygių požymiai	35

Kviečiame teikti pasiūlymus, pastebėjimus, išvalgas **Pasiūlymai LGK BP projektui**

LGK BP rengimo grupės kontaktai: vaida.ivanauskiene1@gmail.com; eglemarcinke@gmail.com; daiva.binkiene@nsa.smm.lt

1. Dalyko paskirtis

- 1.1. Lietuvių gestų kalba yra gimtoji kurčiųjų kalba, padedanti pažinti save ir pasaulį, bendrauti, tobulėti, suteikianti galimybę aktyviai ir atsakingai dalyvauti kurčiųjų bendruomenės, šalies kultūriniam bei visuomeniniam gyvenime. Ji turi didelę reikšmę kurčiųjų mokinių asmenybės vystymuisi kaip bendravimo, ugdymosi ir saviraiškos priemonė. Suvokdamas, interpretuodamas, kurdamas ir vertindamas įvairaus pobūdžio tekstus, diskutuodamas ir dalydamasis išgyvenimais mokinys pažįsta ir apmąsto savo ir kitų patirtį, kvestionuoja, keičia, kuria savąsias vertybes, versdamas į gestų kalbą ir interpretuodamas grožinius kūrinius įgyja estetinės patirties; nuolat gilinamas kalbos pažinimas, plėtojami kalbiniai gebėjimai tampa savišinos, savikūros, saviraiškos priemone. Kurdamas įvairios paskirties tekstus, mokydamasis pasirinkti kalbėjimo tikslą, adresatą ir paskirtį atitinkančias kalbinės raiškos priemones, komunikavimo formas mokinys pažįsta individo ir visuomenės, kurčiųjų ir girdinčiųjų ryšių įvairovę. Jis mokosi priimti ir gerbti kito nuomonę, apginti savo požiūrį nepažeidžiant kitų ir savo paties orumo. Bendraudamas su kitais, vertina juos ir mokosi iš jų: ugdomi kalbą, suvokia, kad ir kiti mokosi iš jo, todėl jaučia atsakomybę už savo minčių ir pasakymų tikrumą, tikslumą. Vertindamas savo tautos, kurčiųjų ir kitų kultūrų palikimą, pažindamas kalbą kaip socialinį kultūrinį reiškinį, mokinys suvokia istorijos atminimo, tradicijų, gimtosios ir lietuvių kalbos vertę, asmeninio dalyvavimo kultūros kūrime prasmę, supranta, kad kiekviena kultūra yra savita ir unikali. Visa tai sudaro prielaidas ugdytis dialogu, atsakomybe, kūrybingumu grįstą santykį su savosios kultūros tradicija, toleranciją kitoms kalboms ir kultūroms, kritišką požiūrį į įvairias kultūros apraiškas, atsparumą destruktiviems kultūros reiškiniams.
- 1.2. Lietuvių gestų kalba yra vizualioji kalba, nes ji yra suvokiama rega, veikia (funkcionuoja) nepriklausomai nuo garsinės aplinkos ir yra perteikiama veido išraiškos ir kūno judesių priemonėmis. Lietuvių gestų kalba savo struktūra skiriasi nuo lietuvių (tiek rašytinės, tiek sakytinės) kalbos. Dėl esminių skirtumų tarp šių kalbų neįmanoma tuo pačiu metu vartoti ir lietuvių gestų kalbą, ir lietuvių kalbą. Gestų kalba yra vienintelė kalba, kurią natūralioje aplinkoje išmoka asmenys, negalintys suvokti garso ir kalbos klausa.
- 1.3. 1991 m. Pasaulio kurčiųjų federacijos kongresas priėmė dokumentą, rekomenduojantį suteikti teisę kurtiesiems vaikams ugdytis dviem kalbomis: gimtąja gestų kalba ir valstybine kalba. Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymu 1996 m. lietuvių gestų kalba yra pripažinta gimtąja kurčiųjų kalba.

2. Dalyko tikslas ir uždaviniai

- 2.1. **Tikslas** – atsižvelgiant į mokinio kalbinę, kultūrinę ir socialinę patirtį, įgalinti jį ugdytis komunikavimo lietuvių gestų kalba ir kultūrinę kompetencijas, būtinas žmogaus visaverčiam asmeniniam gyvenimui, sėkmingam tolesniam mokymuisi, aktyviam, kūrybingam dalyvavimui visuomeninėje ir profesinėje veikloje.

2.2. Uždaviniai

- 2.2.1. **Pradinis ugdymas.** Siekiama, kad mokydamasis lietuvių gestų kalbos mokinys:

- 2.2.1.1. suvoktų ir ugdytųsi lietuvių gestų kalbą kaip svarbią savo tapatybės dalį, ugdymosi ir saviraiškos priemonę, kurčiųjų

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

bendruomenės bendravimo būdą;

2.2.1.2. suvoktų save kaip lietuvių gestų kalbos, kurčiųjų kultūros ir literatūros paveldėtoją, puoselėtoją ir kūrėją; ugdytūsi teigiamas nuostatas kultūrinio kitoniškumo atžvilgiu;

2.2.1.3. įgytų lietuvių gestų kalbos pažinimo pradmenis; ugdytūsi gebėjimus komunikuojant gyvai bei virtualioje erdvėje suprasti ir perteikti informaciją, reikšti mintis ir jausmus lietuvių gestų kalba, matyti rodomų gestų visumą ir suprasti jais reiškiamą prasmę; siektų tobulinti savo kalbinius gebėjimus;

2.2.1.4. įgytų kurčiųjų kultūros pažinimo pradmenis, ugdytūsi estetinį skonį, savarankišką ir kūrybišką požiūrį į kurčiųjų kultūrą ir literatūrą, dialogišką santykį su kitomis kultūromis; plėtotų kurčiųjų kultūros kūrėjo, atlikėjo, stebėtojo, vartotojo vaidmenis ir juos išbandytų klasės, mokyklos, šeimos bei kurčiųjų bendruomenės veikloje; mokytūsi atsakingai naudotis medijomis.

2.2.2. **Pagrindinis ugdymas.** Siekiama, kad mokydamasis lietuvių gestų kalbos mokinys:

2.2.2.1. vertintų lietuvių gestų kalbą kaip esminį kurčio asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę konstruojantį komponentą, kurčiųjų kultūros raiškos būdą ir kurčiųjų bendruomenės bendravimo priemonę, suprastų kurčiųjų kultūrą kaip vertingą pasaulio kultūrų įvairovės dalį;

2.2.2.2. suvoktų save kaip lietuvių gestų kalbos, kurčiųjų kultūros ir literatūros paveldėtoją, puoselėtoją ir kūrėją; vertintų dialogišką santykį su kitomis kultūromis;

2.2.2.3. įgytų lietuvių gestų kalbos pažinimo pagrindus; išsiugdytų gebėjimus veiksmingai komunikuoti lietuvių gestų kalba gyvai bei virtualioje erdvėje, atsižvelgiant į komunikacinę situaciją, tikslus ir adresatą; išsiugdytų poreikį nuolat tobulinti savo kalbą;

2.2.2.4. įgytų kurčiųjų kultūros pažinimo pagrindus; ugdytūsi estetinį skonį, savarankišką ir kūrybišką požiūrį į kurčiųjų kultūrą ir literatūrą, dialogišką santykį su kitomis kultūromis; aktyviai ir atsakingai dalyvautų įvairiapusėje kurčiųjų bendruomenės, šalies kultūrinėje veikloje kaip kūrėjas, atlikėjas, aktyvus stebėtojas, interpretuotojas, vartotojas, kritiškai vertintų medijų kultūrą.

3. Kompetencijų ugdymas dalyku

Lietuvių gestų kalbos ugdymo turiniu ugdomos pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietinė, kultūrinė ir komunikavimo kompetencijos.

Lietuvių gestų kalbos ugdymo turiniu ugdomos kompetencijos suprantamos kaip žinių (dalykinių, tarpdalykinių, procedūrinių ir episteminių), gebėjimų (kognityvinių, metakognityvinių, emocinių, socialinių ir praktinių) ir vertybinių nuostatų (asmeninių, bendražmogiškų ir visuomeninių) visuma.

Kompetencija	Kompetencijos raiška
3.1. Pažinimo kompetencija	<p>Mokinys:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vertina lietuvių gestų kalbos ir kurčiųjų kultūros pažinimą kaip esminę kurčio asmens ir kurčiųjų bendruomenės tobulėjimo sąlygą; ● turimų lietuvių gestų kalbos, kurčiųjų kultūros ir literatūros žinių pagrindu konstruoja naują žinojimą; ● pažįsta ir domisi kurčiųjų kultūrinio gyvenimo tikrove; ● kelia probleminius klausimus; ● tyrinėja kurčiųjų kultūros reiškinius, jų sąsajas prasmingai pasirinkdamas tyrimo objektą ir metodus, vertina gautus rezultatus ir pagrindžia išvadas; ● interpretuodamas ir siedamas lietuvių gestų kalbos, kurčiųjų kultūros ir literatūros žinias, kuriasi vientisą pasaulėvaizdį; ● planuoja savo mokymąsi, kryptingai mokosi, apmąsto, kaip jam pasisekė ir ką daryti toliau.
3.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	<p>Mokinys:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● pasitiki savimi ir siekia tobulėti; ● pažįsta ir valdo savo emocijas ir elgesį; ● atpažįsta kitų žmonių jausmus; ● gerbia įvairias nuomones, pripažįsta žmonių panašumus ir skirtumus; ● naudojasi bendravimo lietuvių gestų kalba ir bendradarbiavimo įgūdžiais veiksmingai komunikuojuant; ● atsakingai elgiasi priimdamas sprendimus ir geba numatyti sprendimų pasekmes; ● dalyvauja kuriant kurčiųjų bendruomenės gerovę; ● kelia ilgalaikius ir trumpalaikius tobulėjimo tikslus ir save motyvuoja jų siekti, planuoja savo profesinio gyvenimo kryptis.

<p>3.3. Kūrybiškumo kompetencija</p>	<p>Mokinys:</p> <ul style="list-style-type: none">● pasitiki savo kūrybinėmis galiomis;● renka, sieja ir kritiškai vertina pranešimo lietuvių gestų kalba kūrimui ir perteikimui reikalingą įvairiais būdais pateiktą informaciją;● kūrybiškai mąsto: kelia originalias idėjas, teikia savitus vertinimus ir problemų sprendimo variantus, išvelgia daiktų ar reiškinių kitoniškumą, atranda netikėtus jų sąsajas;● kuria remdamasis vaizduote ir patirtimi, lanksčiai naudodamas kūrybinės raiškos būdus ir priemones;● atkakliai ir susitelkęs dirba įgyvendindamas savo sumanymus, nebijo klysti, pradėti iš naujo;● nebijo rizikuoti, yra atviras naujoms idėjoms ir iššūkiams, pakantus neapibrėžtumui, turi savo nuomonę, bet paiso moralinių ir kultūrinių vertybių;● etiškai veikia kurdamas vienas ar kartu su kitais, dalindamasis kūrybos rezultatais;● vertina savo ir kitų kūrybinių darbų naujumą, išbaigtumą, integralumą, vertingumą sau ir kitiems;● apmąsto ir vertina savo ir kitų kūrybos procesą.
<p>3.4. Pilietiškumo kompetencija</p>	<p>Mokinys:</p> <ul style="list-style-type: none">● suvokia piliečio ir valstybės santykį, save sieja su Lietuva;● turi pilietinę savimonę ir savivertę;● naudojasi savo teisėmis ir atsakingai atlieka pareigas;● jaučia atsakomybę už savo kuriamų ir perteikiamų pranešimų tikrumą ir tikslumą, dalyvauja darnios sociokultūrinės aplinkos kūrime;● pažįsta, perima kurčiųjų bendruomenės istorinį ir kultūrinį palikimą;● pažįsta ir supranta kurčiųjų bendruomenės raidos tendencijas, jos gyvenimo principus, normas ir taisykles;● įsitraukia į kurčiųjų bendruomenės gyvenimą, remdamasis demokratijos vertybėmis kartu su kitais kūrybiškai ir socialiai atsakingai kuria bendruomeninę aplinką, dalyvauja pilietinėse veiklose;● komunuodamas lietuvių gestų kalba, dalyvaudamas bendruomenės gyvenime gerbia žmogaus teises ir laisves, kito nuomonę ir kitokią pilietinę poziciją;● kuria, analizuoja ir kritiškai vertina medijose pateikiamą informaciją;● suvokia, kad valstybė stiprinama tausoiant žmogiškuosius, kultūros ir gamtos išteklius, aktyviai dalyvauja tausoiant išteklius ir kuriant darnią aplinką.

<p>3.5. Kultūrinė kompetencija</p>	<p>Mokinys:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● suvokia, paaiškina ir pagrindžia, kodėl ir kaip lietuvių gestų kalba ir kurčiųjų kultūra yra esminis kurčio asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę konstruojantis komponentas; ● suvokia save kaip savo tautos ir kurčiųjų kultūros paveldėtoją ir kūrėją; ● įsipareigoja savo tautos, kurčiųjų kultūros tęstinumui; ● susipažįsta, renka, sistemina ir apibūdina bendriausius kurčiųjų kultūros reiškinius; ● orientuojasi kurčiųjų kultūroje, atpažįsta kurčiųjų kultūros objektus, reiškinius ir kūrinius, supranta šiuolaikinės kurčiųjų kultūros raidos tendencijas, paaiškina, kaip jos tęsia, keičia ar papildo seniau susiformavusias kurčiųjų kultūros tradicijas, suvokia menininkų ir kitų kurčiųjų kultūros kūrėjų vaidmenį kurčiųjų bendruomenės gyvenime; ● identifikuoja ir suvokia save kaip kurčiųjų kultūros lauko atsakingą ir aktyvų dalyvį, analizuoja, lygina ir interpretuoja kurčiųjų ir girdinčiųjų kultūras, suvokia jų prasmę, vertę ir kontekstus bei tarpusavio ryšius; ● suvokia, kad kitų kultūrų atstovų pasaulėžiūros, normos, praktikos ir papročiai gali skirtis nuo kurčiųjų kultūros atstovų, siekia suprasti kitas kultūras bei ugdytis dialogišką santykį, pripažįstant, kad kultūrinis kitoniškumas gali būti prasmingas; ● įvardija ir kritiškai vertina įvairias kurčiųjų kultūros formas ir reiškinius, kelia ir svarsto klausimus apie kurčiųjų kultūros ir kitų kultūrų suformuotas prielaidas bei galimus šališkumus; ● puoselėja kurčiųjų kultūros paveldą, šiuolaikinius kurčiųjų kultūros objektus ir reiškinius; ● aktyviai ir atsakingai dalyvauja mokyklos, kurčiųjų bendruomenės, šalies kultūrinėje veikloje kaip kūrėjas, atlikėjas, aktyvus stebėtojas, interpretuotojas, vartotojas ar kritikas; ● remdamasis įgytomis lietuvių gestų kalbos, kurčiųjų kultūros žiniomis, kritiniu mąstymu ir analize ugdomi estetinį skonį ir dialogišką santykį su kurčiųjų ir kitų kultūrų objektais, reiškiniais ir kūriniais; išmano kultūrinį kontekstą.
<p>3.6. Komunikavimo kompetencija</p>	<p>Mokinys:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vertina komunikavimo lietuvių gestų kalba svarbą klausos negalią turinčiam žmogui ir kurčiųjų bendruomenei; ● suvokia šiuolaikinių medijų teikiamas galimybes ir medijomis daromą poveikį žmogui ir visuomenei; ● nepakantus neapykantos kultūros skleidimui; ● komunikuoja lietuvių gestų kalba laikydamasis moralės ir teisėtumo principų, jaučia atsakomybę už teikiamos informacijos tikrumą ir tikslumą; ● savo požiūrį, teiginius pagrindžia argumentais;

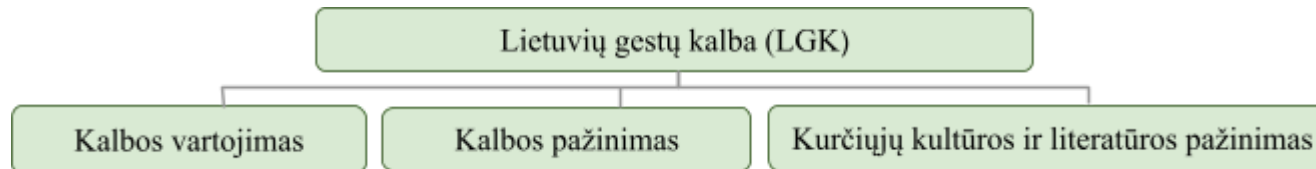
- praktiškai taiko lietuvių gestų kalbos žinias, laikosi kalbos normų, tiksliai ir tinkamai vartoja sąvokas;
- kurdamas ir perduodamas pranešimą lietuvių gestų kalba individualiai bei grupėje parenka ir vartoja tinkamas raiškos priemones ir formas, tikslingai pasirenka komunikavimo kanalą, taiko komunikavimo lietuvių gestų kalba strategijas ir priemones, atsižvelgdamas į tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją;
- supranta įvairiomis formomis pateikiamą pranešimą lietuvių gestų kalba, jį analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina;
- saugiai ir etiškai naudojami šiuolaikinėmis komunikacinėmis technologijomis.

4. Pasiekimų sritys

Pasiekimų sritis – išskirta pasiekimų grupė, atsižvelgiant į kompetencijos raišką dalyku, dalyko logiką, jo tikslus ir uždavinius.

Kiekvieno koncentro turinį sudaro santykinai atskirtos, bet ugdymo procese integruojamos pasiekimų sritys:

- Kalbos vartojimas
- Kalbos pažinimas
- Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas



Kalbos vartojimas suprantamas kaip procesas, apimantis pranešimo lietuvių gestų kalba kūrimą, perteikimą ir komunikacinę sąveiką bei pranešimo analizę, interpretavimą ir kritišką vertinimą. Komunikuodamas lietuvių gestų kalba individualiai bei grupėje mokinys parenka ir vartoja tinkamas raiškos priemones ir formas, tikslingai pasirenka komunikavimo kanalą, taiko komunikavimo lietuvių gestų kalba strategijas ir priemones, atsižvelgdamas į tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją; pristato save gyvai bei virtualioje erdvėje, suvokdamas savo išskirtinumą; supranta įvairiomis formomis pateikiamą pranešimą lietuvių gestų kalba, jį analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina.

Programoje vartojamos specifinės dalyko sąvokos:

Kalbėjimas – minčių ir jausmų reiškimas gestų kalba.

Klausymas – gebėjimas matyti rodomų gestų visumą ir suprasti jais reiškiamą prasmę.

Kalbos pažinimas apima lietuvių gestų kalbos elementų, jų ryšių ir funkcijų, kalbos kaip socialinio ir kultūrinio reiškinio suvokimą ir nagrinėjimą.

Kalbos sistemos pažinimas plečia mokinių raiškos galimybes, sudaro prielaidas siekti sąmoningai suvokiamo kalbos aiškumo, tikslumo, raiškumo,

taisyklingumo.

Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas apima kurčiųjų kultūros, istorijos ir kurčiųjų bendruomenės pažinimą, atsakingą ir aktyvų dalyvavimą kurčiųjų bendruomenės veikloje, įvairią veiklą, susijusią su grožiniais ir negrožiniais tekstais lietuvių gestų bei lietuvių kalbomis, pasakojimais, kūrybiniais bandymais, vertimais, inscenizavimais ir pan. Kurčiųjų bendruomenė suvokiama kaip specifinė kalbinė kultūrinė mažuma. Todėl siekiama padėti suvokti ir puoselėti dvejopą kultūrinį tapatumą – savo tautos ir kurčiųjų bendruomenės. Lietuvių gestų kalbos mokymosi turinys siejamas su lietuvių tautos istorija, kultūros paveldu bei tradicijomis ir Lietuvos bei pasaulio kurčiųjų bendruomenės istorija, kultūra ir tradicijomis.

Pasiiekimų sritis	Pasiiekimai
<p>A. Kalbos vartojimas</p> <p>Pranešimo lietuvių gestų kalba kūrimas. Pranešimo lietuvių gestų kalba perteikimas ir komunikacinė sąveika. Pranešimo lietuvių gestų kalba analizė ir interpretavimas.</p>	<p>Veiksmingai komunikuoja lietuvių gestų kalba individualiai bei grupėje, atsižvelgdamas į tikslą, adresatą, komunikavimo situaciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kurdamas ir perduodamas pranešimą, parenka ir vartoja tinkamas verbalines ir neverbalines raiškos priemones ir formas, atsižvelgdamas į tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją; pristato save gyvai bei virtualioje erdvėje, suvokdamas savo išskirtinumą. – Tikslingai pasirenka komunikavimo kanalą ir priemones, taiko tinkamas komunikavimo lietuvių gestų kalba strategijas. – Analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina įvairiomis formomis pateiktą pranešimą lietuvių gestų kalba.
<p>B. Kalbos pažinimas</p> <p>Lietuvių gestų kalbos elementai, jų ryšiai bei funkcijos. Kalba kaip socialinis kultūrinis reiškiny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Analizuoja lietuvių gestų kalbos elementus, jų ryšius bei funkcijas. – Tikslingai taiko lietuvių gestų kalbos žinias, laikosi kalbos normų, tiksliai ir tinkamai vartoja sąvokas. – Tikslingai taiko kalbos pažinimo strategijas. – Aptaria kalbą kaip socialinį kultūrinį reiškiny.
<p>C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas</p> <p>Kultūrinis išprusimas. Kurčiųjų bendruomenės istorija ir kultūra. Kultūrinė raiška. Aktyvus ir atsakingas dalyvavimas kurčiųjų kultūrinėje veikloje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Orientuojasi kurčiųjų kultūroje, atpažįsta kurčiųjų kultūros objektus, reiškinius ir kūrinius, supranta šiuolaikinės kurčiųjų kultūros raidos tendencijas, paaiškina, kaip jos tęsia, keičia ar papildo seniau susiformavusias kurčiųjų kultūros tradicijas, suvokia kurčiųjų kultūros kūrėjų vaidmenį kurčiųjų bendruomenės gyvenime. – Remdamasis įgytomis žiniomis, kritiniu mąstymu ir analize, ugdo estetinį skonį ir dialogišką santykį su kurčiųjų ir kitų kultūrų objektais, reiškiniais ir kūriniais. Išmano kultūrinį kontekstą. – Aktyviai ir atsakingai dalyvauja kurčiųjų kultūrinėje veikloje kaip kūrėjas, atlikėjas, aktyvus

	<p>stebėtojas, interpretuotojas, vartotojas ar kritikas, ugdomi sąžiningą ir etišką intelektualią kultūros produktų vartojimo elgseną.</p>
--	--

5. Pasiekimų raida

Šiame programos skyriuje pateikiama kiekvienos pasiekimų srities – kalbos vartojimo, kalbos pažinimo, kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimo – pasiekimų raida. Pasiekimų raidos aprašu nurodoma, ką turi gebėti dauguma mokinių, baigiančių tam tikrą koncentrą.

1–2 klasė	3–4 klasė	5–6 klasė	7–8 klasė	9–10 klasė
A. Kalbos vartojimas				
<p>Pranešimo lietuvių gestų kalba kūrimas. Pranešimo lietuvių gestų kalba perteikimas ir komunikacinė sąveika. Pranešimo lietuvių gestų kalba analizė ir interpretavimas.</p>				
<p>A1 Bendraudamas su bendraamžiais, juos supranta, atsako vartodamas paprastus gestus ir gestikuliaciją.</p>	<p>A1 Bendrauja atsižvelgdamas į adresatą, kalbos vartojimo situaciją.</p>	<p>A1 Dalyvaujdamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę, klausia, atsako, reiškia savo nuomonę.</p>	<p>A1 Dalyvaujdamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales, klausia, atsako, prieštarauja, argumentuoja.</p>	<p>A1 Dalyvaujdamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales, klausia, atsako, kelia problemas, svarsto, argumentuoja, prieštarauja, vertina, apibendrina.</p>

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

<p>A2 Atsako į suaugusiojo klausimus, ko nors nesuprasdamas paprašo klausimą pakartoti, pradeda, tęsia ir užbaigia pokalbį.</p>	<p>A2 Užmezga pokalbį su suaugusiu asmeniu, jį palaiko ir užbaigia. Reaguoja į pašnekovo kalbos nuotaiką.</p>	<p>A2 Tinkamai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais asmenimis. Stebi pašnekovo reakciją ir stengiasi tinkamai reaguoti, jo nepertraukti, mandagiai perklausia, paprašo paaiškinti. Paklausia ir atsako padedamas vertėjo įprastomis aplinkybėmis (pvz., mokykloje, renginyje).</p>	<p>A2 Tinkamai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Gyvai ir tiksliai reaguoja į pašnekovo reakciją, „išklauso“ jį, tinkamai palaiko, paskatina, išreiškia nepritarimą. Bendrauja padedamas vertėjo: išsiaiškina dar kartą paklausdamas, plačiau paaiškina, jei mato, kad buvo nesuprastas.</p>	<p>A2 Tinkamai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį oficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Stebi ir koreguoja savo reakciją pokalbio metu, laikosi pagrindinių pokalbio etikos reikalavimų. Laisvai bendrauja padedamas vertėjo, pasirenka situacijai tinkamą kalbinę raišką.</p>
<p>A3 Noriai dalyvauja kūrybiniuose žaidimuose: kuria įvairias situacijas (parduotuvėje, gydytojo kabinete, mokykloje, namuose).</p>	<p>A3 Pagal savo galimybes kuria įvairius komunikacinius žaidimus, pasakas, fantastines istorijas.</p>	<p>A3 –</p>	<p>A3 –</p>	<p>A3 –</p>
<p>A4 Trumpai papasakoja apie save: pasako vardą ir pavardę, amžių, kur gyvena, kurioje mokykloje mokosi, apie savo šeimą, pomėgius.</p>	<p>A4 Įtaigiai papasakoja apie save, apie tai, ką matė, patyrė, jautė.</p>	<p>A4 Supranta teksto paskirtį (informuoti, įtikinti, paskatinti ir pan.).</p>	<p>A4 Supranta teksto paskirtį ir autoriaus intencijas (įkalbinėjimas, įtikinėjimas, melas, propaganda, kalbinė agresija).</p>	<p>A4 Vertina teksto daromą poveikį.</p>
<p>A5 Glaustai atpasakoja</p>	<p>A5 Nuosekliai atpasakoja</p>	<p>A5 Atpasakoja tekstą</p>	<p>A5 Atpasakoja tekstą</p>	<p>A5 Suformuluoja</p>

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

gestų kalba papasakotą tekstą. Gestų kalba perduoda lietuvių kalbos teksto esmę.	gestų kalba papasakotą tekstą. Nuosekliai atpasakoja gestų kalba lietuvių kalbos tekstą ir padedamas naudojasi gestų kalbos žodynais.	neiškreipdamas pagrindinės minties.	nurodytu būdu (nuosekliai, glaustai, atrenkant), suformuluoja pagrindinę teksto mintį.	pagrindinę teksto mintį ir paaiškina ją.
A6 –	A6 –	A6 Randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, išsiaiškina nesuprantamus dalykus (gestus, klausimus) klausinėdamas.	A6 Randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, planą ar schemą ir padaro tiesiogines išvadas. Išsiaiškina nesuprastas teksto mintis, idėjas, sąvokas keldamas klausimus, dar kartą žiūrėdamas, ieškodamas informacijos žodynuose, remdamasis pateiktu modeliu, atsakydamas į klausimus.	A6 Daro apibendrinančias išvadas, argumentuoja, išsako savo požiūrį pagal pateiktus klausimus, planą ar schemą. Išsiaiškina nesuprastas teksto mintis, idėjas, sąvokas pasirinkdamas tinkamiausias kompensuojamąsias strategijas.
A7 Pagal pavyzdį kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus.	A7 Savarankiškai kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus ir skaito juos klasės draugams.	A7 Tiksliai perteikia informaciją. Naudojasi pasiūlytais būdais ir priemonėmis, kurios padeda adresatui suvokti informaciją.	A7 Tiksliai ir aiškiai perduoda informaciją. Padedamas renkasi tinkamus būdus bei priemones, kad padėtų adresatui ją suvokti.	A7 Tiksliai, aiškiai ir įtaigiai perduoda informaciją. Savarankiškai renkasi tinkamus informacijos perteikimo būdus bei priemones.
A8 Pasakodamas apie tikrus įvykius, neįterpia į	A8 Trumpai papasakoja paties patirtą nutikimą.	A8 Pasakoja nesudėtingos kompozicijos pasakojimus,	A8 Pasakoja patirtimi bei išmone grįstus	A8 Pasakoja patirtimi bei išmone grįstus

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

juos išgalvotų dalykų.		grįstus patirtimi bei išmone.	pasakojimus motyvuotai įtraukdamas apibūdinimo, aiškinimo elementų.	pasakojimus motyvuotai įtraukdamas apibūdinimo, aiškinimo, argumentavimo elementų. Žino savo kalbos pranašumus ir trūkumus ir į tai atsižvelgdamas tobulina savo tekstą.
A9 –	A9 –	A9 Nuosekliai, dalykiškai apibūdina daiktą, įvykį, procesą (papasakoja, kaip kas nors daroma).	A9 Nuosekliai, dalykiškai ar meniškai apibūdina įvairius objektus, juos palygina, paaiškina procesą (kaip kas nors vyksta).	A9 Nuosekliai, dalykiškai paaiškina sąvokas, analizuoja procesą (kodėl taip nutinka).
A10 –	A10 –	A10 Išsako savo nuomonę apie konkrečius, gerai pažįstamus dalykus, vertina, argumentuodamas remiasi savo patirtimi.	A10 Išsako savo nuomonę apie menkiausiai pažįstamus dalykus, vertina, argumentuodamas remiasi savo patirtimi bei kitais šaltiniais (kitų pasakojimais, perskaitytomis knygomis, internetu ir pan.).	A10 Išsako savo nuomonę apie aktualesnius, gana abstrakčius dalykus, vertina, argumentuodamas remiasi įvairiais šaltiniais, visuotinai priimtiniais kriterijais.
A11 –	A11 –	A11 Padedamas pasirenka raišką atsižvelgdamas į adresatą (bendraamžiai, artimieji, mokytojai, kiti suaugusieji) ir komunikavimo situaciją	A11 Tinkamai pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą (pažįstami adresatai: jaunesni, bendraamžiai, suaugusieji) ir	A11 Tinkamai pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą (menkai pažįstami ir nepažįstami adresatai) ir komunikacinę situaciją

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

		(neoficiali).	komunikavimo situaciją (oficiali ir neoficiali).	(neoficialios ir įvairios oficialios situacijos).
A12 Taiko skirtingas rekomenduojamas kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą.	A12 Taiko pagrindines kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą; remiasi ankstesnėmis žiniomis, bando ir pasitaiso.	A12 Bando ir eksperimentuoja taikydamas įvairias kompensavimo strategijas: patikslinimo ir informacinius klausimus, pauzes, persakymą kitais gestais, tiesioginį pagalbos prašymą.	A12 Parenka ir derina įvairias kompensavimo strategijas: kalbos sinonimijos priemones, emocinius pasakymus, retorinius klausimus.	A12 Atpažįsta taikomas strategijas ir tinkamai reaguoja taikydamas įvairias kompensavimo strategijas: žinomus kalbos darybos elementus, nelingvistines priemones.

1–2 klasė	3–4 klasė	5–6 klasė	7–8 klasė	9–10 klasė
B. Kalbos pažinimas				
Lietuvių gestų kalbos elementai, jų ryšiai bei funkcijos. Kalba kaip socialinis kultūrinis reiškiny.				
B1 Vartoja tinkamus gestus apibūdinamas daiktus, reiškinius ir emocijas.	B1 Taisyklingai sudaro frazes pagal lietuvių gestų kalbos normas.	B1 Tiksliai ir taisyklingai rodo gestus ir pirštų abėcėlės ženklus.	B1 Vartoja taisyklingos formos gestus atitinkama veido išraiška, tiksliai rodo ir supranta pirštų abėcėlę.	B1 Vartoja naujus gestus (terminus) kartu atlikdamas atitinkamus lūpų judesius, normaliu tempu aiškiai vartoja gestus. Užrašo nesudėtingus gestus pagal notacijos sistemą.
B2 Skiria gestus, reiškiančius daiktų,	B2 Taisyklingai ir tikslingai vartoja daiktavardinės,	B2 Tinkamai vartoja vienareikšmius ir	B2 Tinkamai vartoja perkeltinės reikšmės	B2 Vartoja atitinkamus gestus lietuvių kalbos

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

veiksmų ir požymių pavadinimus.	veiksmąžodinės, būdvardinės,rieveiksminės reikšmės gestus.	daugiareikšmius gestus. Moka ištaisyti nurodytą klaidą.	gestus, sinonimus ir antonimus. Randa ir ištaiso netinkamai pavartotą savo gestą.	žodžiams ir perkeltinėms jų reikšmėms reikšti. Transkribuoja gestų kalbos tekstą.
B3 Moka pirštų abėcėlę ir tinkamai ją vartoja.	B3 Tiksliai rodo ir supranta pirštų abėcėlę.	B3 Nežinodamas reikiamo gesto, tinkamai išreiškia mintį gestikuliacija.	B3 Taisyklingai vartoja įvairios darybos gestus, palygina LGK ir lietuvių kalbos darybos būdus.	B3 Remdamasis gestų darybos taisyklėmis susikuria naujų gestų, žino terminų darybos ypatumus.
B4 Taisyklingai parodo gestus, jungia gestus į frazes.	B4 Taisyklingai parodo gestus, jungia juos į frazes, sakinius, tekstą.	B4 Taisyklingai nusako erdvinius ir laiko santykius, lygina su lietuvių kalbos erdvės ir laiko prielinksnių konstrukcijomis.	B4 Taisyklingai vartoja gestus remdamasis žiniomis apie jų kaitybą.	B4 Remdamasis žiniomis apie gestų kaitybą taisyklingai juos vartoja versdamas iš lietuvių kalbos į LGK.
B5 Aktyviai eksperimentuoja su plaštakos formomis, kuria gestus.	B5 Vartoja taisyklingos formos gestus su atitinkama mimika, tinkamai naudojasi erdve, reikšdamas mintis lietuvių gestų kalba.	B5 Tinkamai sudaro sakinius, perteikia kito žmogaus kalbą ir reakcijas (vaidmenų kaita).	B5 Vartoja sintaksinę funkciją atliekančius nerankinius elementus; naudoja erdvę įvairiems sintaksiniamis santykiams reikšti.	B5 Jungia sakinius ir teksto dalis siejimo priemonėmis, palygina jas su lietuvių kalbos priemonėmis.
B6 Domisi kalba: suvokia, kuri kalba yra jo gimtoji, žaidžia kalbinius žaidimus.	B6 Domisi kalba, pritaiko žinias ir patyrimą kalbėdamas su kurčiaisiais ir girdinčiaisiais.	B6 Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kad kalba nuolat kinta, paaiškina gestų ir lietuvių kalbų statusą.	B6 Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta.	B6 Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta, paaiškina LGK vietą ir santykį su kitomis Lietuvoje vartojamomis kalbomis ir su kitų šalių

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

				gestų kalbomis.
1–2 klasė	3–4 klasė	5–6 klasė	7–8 klasė	9–10 mokymosi metai
C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas				
Kultūrinis išprusimas. Kurčiųjų bendruomenės istorija ir kultūra. Kultūrinė raiška. Aktyvus ir atsakingas dalyvavimas kurčiųjų kultūrinėje veikloje.				
C1 Suvokia save kaip asmenį, priklausančią kurčiųjų bendruomenei. Aktyviai domisi ir mokosi žaisti kurčiųjų žaidimus.	C1 Aiškiai suvokia save kaip kurčią asmenį, priklausančią kultūrinei mažumai, kurios gimtoji kalba yra lietuvių gestų kalba. Pagal savo galimybes ir poreikius aktyviai dalyvauja kurčiųjų bendruomenės organizuojamoje veikloje (meninėje, sportinėje, klubų ir kt.). Žaidžia ir vadovauja kurčiųjų žaidimams.	C1 Pažįsta savo – kurčiųjų – bendruomenę ir aktyviai dalyvauja jos veikloje.	C1 Aktyviai domisi kurčiųjų istorija ir kultūra. Kurčiųjų kultūros kūrėjo gebėjimus pritaiko praktiškai.	C1 Orientuojasi savojoje kultūroje, yra aktyvus kurčiųjų bendruomenės narys: dalyvauja bendruomenės renginiuose, juos aptaria, kritiškai vertina aktualijas, siūlo naujas veiklos sritis.

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

<p>C2 Pagal išgales kuria pasakojimus pagal paveikslėlius, patirtį ir kitokio pobūdžio tekstus, pristato juos klasei. Noriai dalyvauja pasakų inscenizacijose, dramos kūrinių vaidinimuose.</p>	<p>C2 Pagal išgales kuria pasakojimus, pasakas ar pan. Raiškiai perteikia personažų kalbą ir charakterius sekdamas pasaką, vaidindamas ar improvizuodamas.</p>	<p>C2 Aptaria, kas literatūros kūrinyje primena tikrovę, kas išgalvota. Gestų kalba perteikia (atpasakoja peržiūrėjęs arba perskaitęs tekstą) kūrinio ištrauką.</p>	<p>C2 Gestų kalba perteikia (verčia) prozos bei dramos kūrinių ištraukas, padedamas pasirenka tinkamas raiškos priemonės.</p>	<p>C2 Gestų kalba perteikia grožinės literatūros kūrinių ištraukas, savarankiškai pasirenka tinkamas raiškos priemonės.</p>
<p>C3 Padedamas aptaria nesudėtingo kūrinio turinį: įvykius, veiksmo vietą, laiką, veikėjus.</p>	<p>C3 Intuityviai suvokia meninio kūrinio grožį ir išreiškia savo įspūdžius gestų kalba.</p>	<p>C3 Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: įvardija gestų kalba pateikto kūrinio temą, apibūdina veiksmo vietą ir laiką, veikėjus. Pagal pateiktus klausimus, teiginius ar modelį išsako savo įspūdžius apie kūrinį.</p>	<p>C3 Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio pagrindinę mintį, apibūdina veikėjus, nusako jų kūrimo būdus. Savarankiškai išsako savo įspūdžius apie kūrinį ir juo teigiamas vertybes.</p>	<p>C3 Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio problematiką, padedamas apibūdina kūrinio stilių. Savarankiškai išsako savo įspūdžius apie kūrinį. Paaiškina, kurios kūrinio idėjos asmeniškai priimtinos, kurios – nereikšmingos.</p>
<p>C4 –</p>	<p>C4 –</p>	<p>C4 –</p>	<p>C4 –</p>	<p>C4 Planuoja savo veiklą: numato saviraiškos galimybes bei žingsnius (pvz., rinkdamasis profesiją, išitraukdamas į visuomeninę veiklą).</p>

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

Pastaba. Toliau lentelėje pateikiamas pasiūlymas svarstymui, aptarimui su bendruomene (5. Pasiekimų raida, C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas)

1–2 klasė	3–4 klasė	5–6 klasė	7–8 klasė	9–10 klasė
C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas				
<p>Kultūrinis išprusimas</p> <p>C1 Susipažįsta, renka, sistemina ir apibūdina bendriausius kurčiųjų kultūros reiškinius.</p> <p>C2 Orientuojasi kurčiųjų kultūroje, atpažįsta kurčiųjų kultūros objektus, reiškinius ir kūrinius, supranta šiuolaikinės kurčiųjų kultūros raidos tendencijas, paaiškina, kaip jos tęsia, keičia ar papildo seniau susiformavusias kurčiųjų kultūros tradicijas, suvokia kurčiųjų kultūros kūrėjų vaidmenį kurčiųjų bendruomenės gyvenime.</p> <p>C3 Identifikuoja ir suvokia save kaip kurčiųjų kultūros lauko atsakingą ir aktyvų dalyvį, analizuoja, lygina ir interpretuoja kurčiųjų ir girdinčiųjų kultūras, suvokia jų prasmę, vertę ir kontekstus bei tarpusavio ryšius.</p> <p>C4 Remdamasis įgytomis žiniomis, kritiniu mąstymu ir analize ugdomi estetinį skonį ir dialogišką santykį su kurčiųjų kultūros objektais, reiškiniiais ir kūriniais. Išmano kultūrinį kontekstą.</p> <p>Kultūrinė raiška</p> <p>C5 Įgyvendina savo meninius ir kitus kultūrinius interesus, talentus bei polinkius, imdamasis konkrečių kultūrinių raiškų.</p> <p>C6 Aktyviai ir atsakingai dalyvauja kurčiųjų kultūrinėje veikloje kaip kūrėjas, atlikėjas, aktyvus stebėtojas, interpretuotojas, vartotojas ar kritikas, ugdomi sąžiningą ir etišką intelektualinių kultūros produktų vartojimo elgseną.</p> <p>C7 Asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime išmintingai pritaiko kultūrinės žinias ir gebėjimus.</p> <p>Kultūrinis sąmoningumas</p> <p>C8 Suvokia, paaiškina ir pagrindžia, kodėl ir kaip kurčiųjų kultūra yra esminis kurčio asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę konstruojantis komponentas.</p> <p>C9 Įvardija ir kritiškai vertina įvairias kurčiųjų kultūros formas ir reiškinius, kelia ir svarsto klausimus apie kurčiųjų kultūros ir kitų kultūrų suformuotas prielaidas bei galimus šališkumus.</p> <p>C10 Supranta, kad kultūra nėra vienalytė, o rinkinys kintančių reiškinių bei subkultūrų, kurių sąveika yra susiklosčiusi istoriškai.</p> <p>C11 Suvokia, kad kitų kultūrų atstovų pasaulėžiūros, normos, praktikos ir papročiai gali skirtis nuo kurčiųjų kultūros atstovų, siekia suprasti kitas kultūras bei ugdyti dialogišką santykį, pripažįstant, kad kultūrinis kitoniškumas gali būti prasmingas, nepaisant mūsų preferencijų.</p>				

Kultūrinis išprusimas				
C1 Susipažįsta, renka, sistemina ir apibūdina bendriausius kurčiųjų kultūros reiškinius.				
C1 Mokosi atpažinti ir stebėti kurčiųjų kultūros kūrinius artimiausioje aplinkoje. Mokosi aptarti paprasčiausius kurčiųjų kultūros reiškinius.	C1 Atpažįsta ir klasifikuoja kurčiųjų kultūros reiškinius. Atpažįsta ir diferencijuoja kurčiųjų kultūros reiškinius.	C1 Klasifikuoja, diferencijuoja ir palygina bendriausius kurčiųjų kultūros reiškinius.	C1 Sistemina ir apibūdina įvairius kurčiųjų kultūros reiškinius: vertybes, idėjas, įsitikinimus požiūrius bei elgsenas. Atpažįsta ir aptaria kurčiųjų kultūrinius ženklus bei simbolius, kitus kurčiųjų kultūrinius pasiekimus.	C1 Analizuoja, komentuoja ir aptaria sudėtingesnius kurčiųjų kultūros reiškinius: vertybes, idėjas, įsitikinimus, požiūrius ir elgsenas, ženklus, simbolius, istorinius faktus bei interpretacijas, kultūrinius pasiekimus.
C2 Orientuojasi kurčiųjų kultūroje, atpažįsta kurčiųjų kultūros objektus, reiškinius ir kūrinius, supranta šiuolaikinės kurčiųjų kultūros raidos tendencijas, paaiškina, kaip jos tęsia, keičia ar papildo seniau susiformavusias kurčiųjų kultūros tradicijas, suvokia kurčiųjų kultūros kūrėjų vaidmenį kurčiųjų bendruomenės gyvenime.				
C2 Susipažįsta su kurčiųjų kultūros tradicijomis, papročiais. Susipažįsta su svarbiausiais kurčiųjų meno, kultūros veikėjais.	C2 Apibūdina savo šalies kurčiųjų kultūrinės tradicijas, supranta tradicijų reikšmę. Įvardija pagrindinius kurčiųjų kultūros kūrinius, reiškinius, paaiškina jų istoriją. Išvardija svarbiausius kurčiųjų meno, kultūros, visuomenės veikėjus, pagrindinius jų kūrinius.	C2 Apibūdina įvairius kurčiųjų kultūrinius pasakojimus ir įvykius. Vertina pagrindinių kurčiųjų meno, visuomenės veikėjų ir jų kūrinių reikšmę kultūros raidai ir dabarčiai.	C2 Diferencijuoja, klasifikuoja ir aptaria kurčiųjų kultūros reiškinius, kūrinius, lygina kurčiųjų ir girdinčiųjų kultūrinius pasakojimus ir įvykius. Analizuoja ir interpretuoja menininkų ir kitų kurčiųjų kultūros kūrėjų vaidmenį bei jų darbų reikšmę.	C2 Orientuojasi kurčiųjų kultūroje, aptaria ir kritiškai vertina kurčiųjų kultūros reiškinius, kūrinius, supranta šiuolaikinės kurčiųjų kultūros tendencijas.

<p>C3 Identifikuoja ir suvokia save kaip kurčiųjų kultūros lauko atsakingą ir aktyvų dalyvį, analizuoja, lygina ir interpretuoja kurčiųjų ir girdinčiųjų kultūras, suvokia jų prasmę, vertę ir kontekstus bei tarpusavio ryšius.</p>				
<p>C3 Lygina artimiausios aplinkos įvairių kurčiųjų kultūros objektų svarbiausius bruožus. Susipažįsta su kitų šalių kurčiųjų kultūrinėmis tradicijomis.</p>	<p>C3 Pristato kultūriškai įvairią savo šalies kurčiųjų veiklą, kultūrinius objektus. Pažįsta Lietuvos ir Europos, pasaulio kurčiųjų kultūros tradicijas, nurodo panašumus ir skirtumus.</p>	<p>C3 Apibūdina ir palygina skirtingas kultūras, jų tradicijas, paveldą. Analizuoja ir interpretuoja Lietuvos, Europos ir pasaulio kurčiųjų kultūros tradicijas, paveldą.</p>	<p>C3 Palygina įvairių skirtingų kultūrinių grupių įsitikinimus, praktikas, kultūrinius įvykius ir papročius. Nustato būdus, kuriais tauta ir atskiros kultūrinės grupės, bendruomenės formuoja savo tapatybes.</p>	<p>C3 Analizuoja kurčiųjų kultūros dinamiką, skirtingų kultūros laukų socialinį ir istorinį kontekstus. Paaiškina būdus, kaip skirtinguose kontekstuose keičiasi tautos ir kurčiųjų bendruomenės tapatybės.</p>
<p>C4 Remdamasis įgytomis žiniomis, kritiniu mąstymu ir analize ugdo estetinį skonį ir dialogišką santykį su kurčiųjų kultūros objektais, reiškiniiais ir kūriniais. Išmano kultūrinį kontekstą.</p>				
<p>C4 Dalinasi žiniomis apie skirtingus kurčiųjų kultūros objektus, reiškinius (kūrinius).</p>	<p>C4 Nustato būdus, kaip įgytos žinios ir įvairios kultūrinės patirtys atveria naujus kelius ir galimybes kūrybai ir pažinimui.</p>	<p>C4 Apibūdina kurčiųjų kultūrinių renginių reikšmę mokyklos, bendruomenės ar tautos gyvenime. Formuoja savo santykį su kurčiųjų kultūros objektais ir reiškiniiais bei kūriniais, plečia kultūrinį kontekstą.</p>	<p>C4 Analizuoja ir interpretuoja kurčiųjų kultūros reiškinius, kūrinius, siedamas su platesniu kultūriniu kontekstu. Mokosi ugdyti estetinį skonį ir kritiškai vertinti.</p>	<p>C4 Analizuoja, interpretuoja ir lygina kurčiųjų kultūrinius reiškinius, kūrinius, ugdo estetinį skonį. Išmano kurčiųjų kultūrinį kontekstą.</p>
<p>Kultūrinė raiška</p>				
<p>C5 Įgyvendina savo meninius ir kitus kultūrinius interesus, talentus bei polinkius, imdamasis konkrečių kultūrinių raiškų.</p>				
<p>C5 Taikydamas paprastas technikas, išbando įvairias</p>	<p>C5 Plėtoja kurčiųjų kultūrinės raiškos žinias,</p>	<p>C5 Plėtoja savo kurčiųjų kultūrinės raiškos žinias,</p>	<p>C5 Mokosi realizuoti savo talentus, meninius,</p>	<p>C5 Aktyviai imasi konkrečių meninių ir</p>

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

kurčiųjų kultūrinės raiškos formas, siekdamas suprasti savo meninius ir kultūrinius polinkius, pomėgius ir gebėjimus.	gebėjimus bei įgūdžius, ugdydamasis disciplinuotą požiūrį į savo gebėjimų raiškos raidą.	gebėjimus bei įgūdžius, identifikuoja, kurios kultūrinės raiškos formos teikia didžiausią pasitenkinimą, ir sprendžia, kuriems talentams, polinkiams ar pašaukimams skirti didesnę dėmesį.	polinkius ir kultūrinius interesus, pristatydami juos mokykloje ir vietos kurčiųjų bendruomenėje.	kultūrinių veiklų lokaliaje mokyklos, šeimos, kurčiųjų bendruomenės erdvėje.
C6 Aktyviai ir atsakingai dalyvauja kurčiųjų kultūrinėje veikloje kaip kūrėjas, atlikėjas, aktyvus stebėtojas, interpretuotojas, vartotojas ar kritikas, ugdomi sąžiningą ir etišką intelektualinių kultūros produktų vartojimo elgseną.				
C6 Išbando kūrėjo, atlikėjo, kurčiųjų kultūros stebėtojo ir vartotojo vaidmenis. Pritaiko kultūrinės raiškos patirtis klasės, mokyklos veikloje. Padedamas mokosi atsakingai naudotis medijomis, t. y. pradeda ugdytis medių raštingumą bei etišką jų naudojimą.	C6 Plėtoja kurčiųjų kultūros kūrėjo, atlikėjo, stebėtojo, vartotojo ar kritiko vaidmenis ir juos išbando klasės, mokyklos, šeimos bei kurčiųjų bendruomenės aplinkoje. Mokosi atsakingai naudotis medijomis ir supažindinamas su intelektinės nuosavybės sąvoka.	C6 Įgytus kurčiųjų kultūros kūrėjo, atlikėjo, stebėtojo, vartotojo ar kritiko gebėjimus išbando įvairiose aplinkose ir kontekstuose. Atsakingai naudojami medijomis. Nurodo, kaip etiškai ir legaliai vartoti intelektualinius kultūros produktus.	C6 Kurčiųjų kultūros kūrėjo, atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, vartotojo, kritiko gebėjimus pritaiko praktiškai. Analizuoja, aptaria medių kultūrą ir jos įtaką. Nurodo, kaip etiškai, atsakingai ir legaliai vartoti intelektualinius kultūros produktus.	C6 Aktyviai dalyvauja įvairiapusėje kurčiųjų kultūrinėje veikloje ir raiškoje. Kritiškai vertina medių kultūrą. Atsakingai ir legaliai vartoja intelektualinius kultūros produktus.
C7 Asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime išmintingai pritaiko kultūrinės žinias ir gebėjimus.				
C7 –	C7 Kuria ir siūlo kultūrinės raiškos patirtis klasės, mokyklos projektui ar renginiui bei svarsto,	C7 Svarsto, kaip kultūrinės žinios bei raiška siejasi su visais mokomaisiais dalykais, ir jas įjungia į	C7 Įgytas kultūrinės žinias ir gebėjimus pritaiko ir patikrina per atskirus mokomuosius dalykus.	C7 Apibendrina kultūrinės situacijas, siedamas asmeninę patirtį su visuomeniniu kontekstu.

	kaip žinias bei gebėjimus taikyti už mokyklos ribų.	įvairias mokyklos bei kurčiųjų bendruomenės gyvenimo sritis.		
Kultūrinis sąmoningumas				
C8 Suvokia, paaiškina ir pagrindžia, kodėl ir kaip kurčiųjų kultūra yra esminis kurčio asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę konstruojantis komponentas.				
C8 Paaiškina, ką yra supratęs apie kitus žmones, remdamasis kultūrine patirtimi.	C8 Paaiškina, ką ir kaip yra išmokęs, supratęs, remdamasis kultūrine patirtimi. Svarsto, kaip ši patirtis ir supratimas jį keičia ar praturtina.	C8 Įvardija ir apibūdina, koks yra lietuvių gestų kalbos bei kurčiųjų kultūros vaidmuo formuojant kurčių asmenų, kurčiųjų bendruomenės tapatybę. Paaiškina, ką ir kaip yra išmokęs, supratęs apie save ir kitus, remdamasis kultūrine patirtimi.	C8 Pagrindžia tarpkultūrinio (kurčio ir girdinčio) dialogo svarbą, įvairių kultūrų sąveikas, remdamasis savo kultūrine patirtimi.	C8 Nustato ir pagrindžia kurčiųjų kultūros, lietuvių gestų kalbos ir kurčiųjų bendruomenės istorijos vaidmenį kurčio asmens pasaulėvaizdžiui ir tapatybei.
C9 Įvardija ir kritiškai vertina įvairias kurčiųjų kultūros formas ir reiškinius, kelia ir svarsto klausimus apie kurčiųjų kultūros ir kitų kultūrų suformuotas prielaidas bei galimus šališkumus.				
C9 Savitai, intuityviai įvardija savo požiūrį į kurčiųjų kultūros reiškinius. Identifikuoja palankaus ir įtraukiojo elgesio atvejus savo kultūrinėje aplinkoje.	C9 Įvardija ir pagrindžia savo požiūrį į kurčiųjų kultūros formas bei reiškinius. Paaiškina, kodėl ir kuo nepagrįsti kultūriniai apibendrinimai apie asmenis bei grupes gali	C9 Įvardija bei įgytomis žiniomis ir kritinio mąstymo įrankiais pagrindžia savo ir kitų kultūrines preferencijas. Atpažįsta ir paaiškina kultūrinius stereotipus bei išankstinius nusistatymus	C9 Diskutuoja ir kvestionuoja kultūrinius stereotipus ir išankstinius nusistatymus įvairiose kultūros formose.	C9 Kritiškai vertina stereotipus įvairiuose kultūrinuose tekstuose, savos nacionalinės ir kitų kultūrų pasakojimuose.

	būti kenksmingi.	ir jų poveikį kurčiųjų kultūrai ir bendruomenei.		
C10 Supranta, kad kultūra nėra vienalytė, o rinkinys kintančių reiškinių bei subkultūrų, kurių sąveika yra susiklosčiusi istoriškai.				
C10 Įvardija kultūrinės bendruomenės, kurioms priklauso, ir apibūdina, kaip jose veikiama ir bendraujama, remiantis žinomais kultūros reiškiniais.	C10 Įvardija ir apibūdina panašumus ir skirtumus tarp kultūrinių grupių bei pačiose grupėse.	C10 Atpažįsta ir paaiškina, kaip per laiką kultūra keičiasi ir kaip įvairios žmonių grupės bei asmenys daro įtaką kultūros raidai.	C10 Nustato, kaip įvairios žmonių grupės daro įtaką kurčiųjų kultūros raidai.	C10 Paaiškina ir lygina, kaip kintantys kultūriniai reiškiniai ir subkultūros veikia kultūrą.
C11 Suvokia, kad kitų kultūrų atstovų pasaulėžiūros, normos, praktikos ir papročiai gali skirtis nuo kurčiųjų kultūros atstovų, siekia suprasti kitas kultūras bei ugdytis dialogišką santykį, pripažįstant, kad kultūrinis ktoniškas gali būti prasmingas, nepaisant mūsų preferencijų.				
C11 Įvardija, tyrinėja ir lygina kurčiųjų ir girdinčiųjų kultūros objektus, reiškinius ir kūrinis. Aptaria kultūrinį ktoniškasumą lokaliaje aplinkoje.	C11 Įvardija ir apibūdina kurčiųjų ir girdinčiųjų kultūros žinias, įsitikinimus ir praktikas, atsižvelgdami į konkretų laikotarpį, įvykį ar paprotį. Atpažįsta skirtingų kultūrų komunikavimo panašumus ir skirtumus.	C11 Apibūdina ir lygina kurčiųjų ir girdinčiųjų kultūros pasakojimus, tradicijas bei artefaktus, aptardami jų reikšmę mokyklos, bendruomenės ar kitų šalių kontekste. Apibūdina, kaip komunikacijos priemonės (lingvistinės, kūno kalbos, menų raiškos ir kt.) turi skirtingas reikšmes skirtingose kultūrose.	C11 Nustato veiksnius, kurie padeda dialogiškam tarpkultūriniam komunikavimui. Analizuoja kai kurias sąmoningas dialogo vengimo strategijas.	C11 Integruoja savo žinias apie girdinčiųjų kultūros atstovų normas papročius į kasdienį gyvenimą. Nurodo panašumus ir skirtumus. Sąmoningai siekia dialogiško santykio su girdinčiųjų kultūros atstovais.

6. Mokymosi turinys

Programoje lietuvių gestų kalbos mokymosi turinys pateiktas koncentrais: 1–2, 3–4, 5–6, 7–8, 9–10 klasė.

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

Integracinius lietuvių gestų kalbos ryšius lemia keletas esminių bruožų, kuriais šis dalykas išsiskiria iš kitų. Kurčiųjų bendruomenė suvokiama kaip specifinė kalbinė kultūrinė mažuma. Todėl siekiama padėti suvokti ir puoselėti dvejopą kultūrinį tapatumą – savo tautos ir kurčiųjų bendruomenės. Lietuvių gestų kalbos mokymosi turinys siejamas su lietuvių tautos istorija, kultūros paveldu bei tradicijomis ir Lietuvos bei pasaulio kurčiųjų bendruomenės istorija, kultūra ir tradicijomis. Svarbus ugdymo turinio aspektas – lietuvių gestų kalbos kultūra ir sąveika su lietuvių kalba bei kitų šalių gestų kalbomis.

Lietuvių gestų kalbai svarbūs keli integravimo aspektai:

- Kalbos ugdymosi ir asmenybės brendimo integralumas. Humanistinėmis vertybėmis grįstas kalbos ugdymo turinys, tinkamai organizuotas ugdymo procesas brandina mokinio asmenybę, kita vertus, ir mokinys, kaip visateisis ugdymo proceso dalyvis, daro įtaką ir kalbos ugdymo turiniui, ir pačiam ugdymo ir ugdymosi procesui.
- Gimtosios kalbos ir kitų kalbų ryšys. Gimtosios kalbos mokėjimu ir pažinimu remiamasi mokantis lietuvių ir užsienio kalbų. Lietuvių gestų kalbos ir lietuvių kalbos mokymas turi sudaryti pagrindą funkicinei mokinių dvikalbystei, kad jie bendraudami galėtų vartoti abi kalbas kaip mokymosi priemonę. Gimtoji lietuvių gestų kalba kurtiems mokiniams yra pagrindas mokantis lietuvių kalbos. Gretinant gimtosios lietuvių gestų kalbos ir lietuvių kalbos vartoseną, atkreipiamas dėmesys į fonologines, leksines, morfologines, sintaksines, stilistines gimtosios kalbos ypatybes, atskleidžiamas gimtosios kalbos savitumas, aptariami komunikacinių susitarimų panašumai ir skirtumai. Gestų kalba turi lemiamą reikšmę ir mokinių, kurie daugiau ar mažiau vartoja lietuvių kalbą, bendrai kalbinei kompetencijai. Todėl gestų kalbos ir lietuvių kalbos mokymas turi būti glaudžiai susijęs.
- Ryšiai su kitais dalykais. Lietuvių gestų kalbos ugdymo sąsajas su kitais mokomaisiais dalykais lemia bendroji kultūrinė lietuvių gestų ir lietuvių rašytinės kalbos kompetencija: šiomis kalbomis kurtiesiems kuriamas ir perteikiamas visų dalykų turinys. Siektina, kad ir per kitų dalykų pamokas (ir gyvenime) būtų vartojama taisyklinga lietuvių gestų kalba ir plečiamas jos žodynas.

Mokymosi turinio tarpdalykinės dermės klausimai, integraciniai ryšiai plačiau aptariami Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijose.

1–2 klasė	3–4 klasė	5–6 klasė	7–8 klasė	9–10 klasė
Kalbos vartojimo mokymosi turinys				
Supažindinimas su pokalbio lietuvių gestų kalba taisyklėmis (kaip reikia pradėti, tęsti ir užbaigti pokalbį).	Mokymasis dalyvauti pokalbyje (dialoge ir grupės diskusijose): pradėti pokalbį, jį tęsti, paklausti, atsakyti į	Informacijos perdavimas (iš savo patirties, bendruomenės ar visuomenės gyvenimo, kitų mokomųjų dalykų ar	Informacijos nurodytais tikslais gavimas, rinkimas, pristatymas (pvz., medžiaga pranešimui; pasakojimai ir anekdotai iš	Viešasis kalbėjimas. Informavimo, įtikinimo, proginės viešosios kalbos. Projekto rengimas ir pristatymas mažai

<p>Dalyvavimas pokalbyje ir diskusijoje, gebėjimas reikšti savo nuomonę, mintis, priimti ir perteikti informaciją, skirti, kas yra tikra, o kas išgalvota.</p> <p>Mokymas(is) paklausti apie nesuprantamus dalykus.</p> <p>Mokymas(is) reikšti emocijas lietuvių gestų kalba.</p> <p>Kūrybiniai žaidimai, įvairių situacijų kūrimas ir vaidinimas.</p> <p>Mokymasis pasakoti auditorijai ir prieš vaizdo kamerą.</p> <p>Mokymasis atpasakoti matytus dalykus, juos paaiškinti bei apibūdinti.</p> <p>Mokymasis perteikti rašytinį tekstą lietuvių</p>	<p>klausimą, atsižvelgiant į adresatą ir situaciją, skiriant kas yra tikra ir kas išgalvota.</p> <p>Mokymasis perteikti informaciją lietuvių gestų kalba (pranešimas apie įvykį, nurodymas, instrukcija).</p> <p>Žaidimai, kurių metu vartojama gestų kalba.</p> <p>Mokymasis pasakoti apie save ir savo patirtį, perteikiant nuotaiką ir emocijas.</p> <p>Rašytinio teksto perteikimas lietuvių gestų kalba, lietuvių gestų kalba papasakoto įvykio užrašymas.</p> <p>Mokymas(is) atpasakoti lietuvių gestų kalba papasakotus tekstus.</p>	<p>kt.). Adresato sudominimo būdai. Pristatymas.</p> <p>Kalbėjimas atsižvelgiant į adresatą ir komunikacinę situaciją (pvz., pasakų sekimas, padavimų, legendų, anekdotų pasakojimas jaunesniems mokiniam).</p> <p>Komunikacijos formos, vartojamos artimiausioje aplinkoje bendraujant lietuvių gestų kalba.</p> <p>Raiškos įvairumas skirtingose situacijose.</p> <p>Kalbiniai žaidimai, eksperimentai. Įvairių situacijų inscenizavimas, vaidinimas (pagal galimybes įrašant).</p> <p>Kalbinės raiškos skirtumai.</p> <p>Pokalbiai apie pamokas, varžybas, kurčiųjų renginius, paveikslus, parodas, televizijos laidas, spektaklius ir pan.</p> <p>(pasakojimas, aiškinimas,</p>	<p>kurčiųjų aplinkos ir tradicijų). Pristatymo vertinimas. Kritiškas „klausymasis“. Informacija iš lietuvių gestų kalbos šaltinių.</p> <p>Kalbos (pvz., vaikų iš kurčiųjų ir girdinčiųjų šeimų, įvairių regionų atstovų, profesijų, kartų ar kt.) įvairovės stebėjimas ir tyrinėjimas. Konteksto (laikotarpio, vietos, situacijos, dalyvių) įtaka kalbai.</p> <p>Monologinis kalbėjimas pagal įvestis.</p> <p>Įvairių vaizdo įrašų analizavimas ir vertinimas.</p> <p>Diskusijos apie meną, kultūrą bei kitomis abstraktesnėmis temomis (pvz., draugystė, atsakomybė, laisvė, orumas ir pan.).</p> <p>Interviu pagal pateiktus</p>	<p>pažįstamiems adresatams. Adresato sudominimo, dėmesio palaikymo priemonės.</p> <p>Diskusijos įvairiomis temomis (pvz., gestų kalbos specifika įvairiose šalyse, jaunimo lietuvių gestų kalbos ypatumai, ar LGK mokėjimas man asmeniškai vertingas, ir pan.). Nuomonių, požiūrių išsakyimas, argumentavimas. Samprotaujamojo teksto struktūra.</p> <p>Interviu pasirinkta tema (klausimų rengimas, interviu ėmimas, apibendrinimas ir įvertinimas).</p> <p>Filmų, bendruomenės renginių, dokumentinių ir diskusinių televizijos laidų (ar vaizdo įrašų su vertimu) stebėjimas (objektyvumas ir neobjektyvumas, manipuliacijos kalba).</p>
---	---	---	--	---

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

<p>gestų kalba ir užrašyti lietuvių gestų kalba papasakotą įvykį.</p> <p>Trumpų informacinio pobūdžio tekstų kūrimas.</p>		<p>savo nuomonės reiškimas).</p> <p>Dažniau vartojamų sąvokų (ir iš kitų mokomųjų dalykų turinio) prasmės aiškinimasis.</p> <p>Savo raiškos lietuvių gestų kalba nagrinėjimas, sėkmės ar nesėkmių priežasčių ieškojimas ir tolesnio kalbos tobulinimo būdų numatymas.</p>	<p>klausimus.</p> <p>Dalyvavimas viešuose pokalbiuose ar diskusijose.</p> <p>Savo raiškos lietuvių gestų kalba nagrinėjimas, sėkmės ar nesėkmių priežasčių ieškojimas ir tolesnio kalbos tobulinimo būdų numatymas.</p>	<p>Turinio ir įvairių efektų naudojimo dermės ir tikslingumo aptarimas.</p> <p>Gestų kalbos tekstų skelbimas (pvz., vaizdo laiškai kitoms mokykloms, interneto svetainėms ar pan.).</p> <p>Savo raiškos lietuvių gestų kalba nagrinėjimas, sėkmės ar nesėkmių priežasčių ieškojimas ir tolesnio kalbos tobulinimo būdų numatymas.</p>
---	--	---	---	---

1–2 klasė	3–4 klasė	5–6 klasė	7–8 klasė	9–10 klasė
Kalbos pažinimo mokymosi turinys				
<p>Aiškinimas(is), kad lietuvių kalba ir lietuvių gestų kalba yra dvi skirtingos kalbos.</p> <p>Pokalbiai apie lietuvių gestų kalbą ir apie tai, kodėl reikia mokytis lietuvių kalbos ir lietuvių gestų kalbos.</p>	<p>Susipažinimas su gestų kalbos erdve (lokalizacija, vaidmenų kaita, rodymas, inscenizavimas).</p> <p>Susipažinimas su vyresnio amžiaus kurčių asmenų pasakojimais lietuvių gestų kalba.</p>	<p>Motyvacija gestų kalboje ir lietuvių kalboje, gesto ir gestikuliacijos, gramatinių ir ekspresyviųjų nerankinių elementų skirtumai.</p> <p>Fonologinė gesto sandara (čeremos).</p>	<p>Nerankiniai elementai: leksinės ir gramatinės jų funkcijos, mimika.</p> <p>Fonologiniai LGK procesai (asimiliacija, akomodacija, redukcija, dubliavimas).</p> <p>LGK gestų leksinės ir gramatinės klasės, jų</p>	<p>LGK tekstų transkribavimas rašytine forma.</p> <p>Gestų notacijos sistemos, vartojamos gestotyroje.</p> <p>LGK leksika: skoliniai, naujadarai. LGK žodynai.</p>

<p>Lietuvių gestų kalbos žodyno plėtimas.</p> <p>Gestikuliacijos ir gesto, mimikos ir veido išraiškos skirtumų aiškinimas(is).</p> <p>Bandymai su įvairiomis plaštakų formomis, supažindinimas su naujais gestais.</p> <p>Daiktavardis, veiksmazodis, būdvardis lietuvių gestų kalboje. Jų funkcijų suvokimas.</p> <p>Pirštų abėcėlės vartojimas ir supratimas, ryšys su rašytine lietuvių kalbos forma.</p> <p>Paprasti teiginiai, klausimai, neiginiai; jų rodymas.</p> <p>Gesto rodymo tempo reikšmė gestų kalboje.</p> <p>Gesto rodymo vieta ir erdvė.</p>	<p>Lietuvių gestų kalbos žodyno plėtimas.</p> <p>Kūno kalba, pasyvioji ir aktyvioji ranka.</p> <p>Pirštų abėcėlės supratimas ir tikslus vartojimas.</p> <p>Mokymasis naudotis lietuvių gestų kalbos žodynėliais.</p> <p>Žaidimai, naudojant įvairias plaštakos formas (kumštis, smilius ir pan.).</p> <p>Temų, padedančių ugdyti kultūrinį kalbinį tapatumą, nagrinėjimas.</p> <p>Pažintis su gestų kalbos vertėjo veikla ir kompensacine technika.</p>	<p>Daugiareikšmiai gestai, jų santykis su lietuvių kalbos žodžiais. Homonimai, sinonimai, antonimai.</p> <p>Gestų darybos būdai: polisintetinių gestų daryba taikant proformas, sudurtinių gestų daryba, kiekinius daiktavardžius išreiškiančių gestų daryba. Kiti gestų atsiradimo būdai, seni ir nauji gestai.</p> <p>Gesto ir žodžio morfologinės sandaros lyginimas.</p> <p>Erdvės vartojimas. Erdvė kaip gramatinės raiškos priemonė. Vaidmenų kaita.</p> <p>Ribų tarp sakinių ir vienaarūšių sakinio dalių žymėjimas (galvos judesiai, sulaikymas, mirksnis ir kt.).</p> <p>Skirtumai tarp LGK ir kalkinės kalbos. Klaidų atpažinimas ir taisymas.</p>	<p>kaitymas, funkcijos tekste ir santykis su lietuvių kalbos dalimis.</p> <p>Vertimas iš lietuvių kalbos perteikiant pagrindinę mintį, skirtumų tarp lietuvių kalbos ir LGK, tarp rašytinės ir sakininės lietuvių kalbos formos aptarimas.</p> <p>LGK sakinių struktūra, gestų tvarka sakinyje ir nerankinių elementų sintaksinės funkcijos. Nerankiniai elementai ir intonacija.</p> <p>Įvairūs LGK ir lietuvių kalbos variantai: dialektai, sociolektai, idiolektai, žargonas ir kt.</p> <p>Diachroninio kalbos kitimo bruožai ir kalbėjimo stiliaus pasirinkimas atsižvelgiant į tekstą, situaciją ir komunikacines intencijas. Įvairaus amžiaus kurčiųjų kalba.</p>	<p>LGK gramatinės raiškos priemonės ir jų funkcijos. LGK ir lietuvių kalbos gramatinės raiškos lyginimas. Gestų daryba.</p> <p>LGK ir lietuvių kalbos sakinių sudarymo būdai. Ribų žymėjimas.</p> <p>Vertimas iš lietuvių kalbos į LGK tiksliai perteikiant mintį tinkamai pasirinktu stiliumi.</p> <p>Perkeltinės reikšmės žodžių vertimas.</p> <p>Gestų kalbos vartojimas ugdant kurčiuosius.</p> <p>Įvairių gestų kalbų panašumai ir skirtumai. Kitų šalių gestų kalbų įtaka LGK.</p> <p>Kalbų kitimo procesai ir priežastys. Kalba kaip gyvas ir nuolat kintantis reiškiny.</p>
--	---	--	---	---

<p>Gestų kalbos kultūra ir elgesys įvairioje aplinkoje.</p> <p>Susipažinimas su kitais kurčiųjų bendruomenės nariais ir savo mokyklos istorija.</p> <p>Kurčiųjų žaidimai.</p> <p>Elementarios žinios apie aplinkos garsus. Garso ir judesio ryšys.</p>		<p>Lietuvių gestų kalba – kurčiųjų bendruomenės turtas ir pasaulinės gestų kalbų šeimos narė. Gimtosios ir valstybinės kalbos samprata.</p>	<p>Kalbų ryšiai. Žodžių (gestų) skolinimasis kaip kalbos kitimo reiškiny. Kiti naujų gestų atsiradimo būdai, senų gestų nykimas (Lietuviškų gestų žodynelio ir Lietuvių gestų kalbos žodyno leksikos aptarimas).</p> <p>LGK ir kitų šalių gestų kalbų istorija, tarptautinė gestų kalba, gestuno.</p> <p>Įvairios pirštų abėcėlės (PA) ir jų istorija, gestai, padaryti su PA ženklais (daktilėmis). Tarptautinė PA.</p> <p>LGK ir kalkinės gestų kalbos skirtumai, šių kalbų vartojimo sritys. Kitos gestų kalbos formos (pvz., taktilinė kalba (kurčnerėgiams), dirbtinės gestų kalbos).</p>	
1–2 klasė	3–4 klasė	5–6 klasė	7–8 klasė	9–10 klasė

Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimo mokymosi turinys

<p>Susipažinimas su kitais kurčiųjų bendruomenės nariais ir savo mokyklos istorija. Kurčiųjų žaidimai. Pasakų žiūrėjimas, sekimas, inscenizavimas.</p> <p>Savų trumpų pasakojimų pagal paveikslėlius, patirtį kūrimas ir pristatymas klasei.</p> <p>Tekstų (žinučių, instrukcijų, pasakojimų) lietuvių gestų kalba kūrimas; skirtumų tarp šių žanrų aiškinimas.</p> <p>Temų, padedančių ugdyti kultūrinį, lingvistinį ir asmeninį tapatumą, nagrinėjimas.</p>	<p>Susipažinimas su kurčiųjų bendruomene ir jos veikla. Vaikų literatūros kūrinėliai ir jų aptarimas (meninio kūrinio turinys, forma, meninės išraiškos priemonės ir kt.).</p> <p>Mokymasis analizuoti ir atpasakoti literatūrinį kūrinį.</p> <p>Savo pasakojimų lietuvių gestų kalba kūrimas ir pasakojimas klasei.</p> <p>Skirtingos tematikos kūrinų pasakojimas lietuvių gestų kalba.</p> <p>Mokymasis raiškiai perteikti literatūrinių kūrinų personažų kalbą ir charakterius spektakliuose.</p>	<p>Susipažinimas su kurčiųjų bendruomenės veikla Lietuvoje.</p> <p>Literatūra kaip išmonė. Tikrovės pasaulis literatūroje.</p> <p>Prozos tekstų ir (arba) pasakojimų lietuvių gestų kalba nagrinėjimas ir kūrimas (pagrindinė mintis, veikėjų vaizdavimas, vaizdus pasakojimas). Grožinės literatūros (prozos) tekstų perteikimas gestų kalba, perkeltinės reikšmės raiškos galimybės.</p> <p>Literatūriniai žaidimai: tekstų inscenizavimas, improvizavimas, kūrimas (pagal galimybes įrašant). Vaidmenys.</p>	<p>Lietuvos kurčiųjų istorija.</p> <p>Literatūriniai bandymai. Įvairių tekstų (realistinių, fantastinių, humoristinių) kūrimas, atkreipiant dėmesį į kalbos ekspresyvumą įvairiose veiksmo situacijose. Komizmo raiškos būdai. Komiškų situacijų vaizdavimas.</p> <p>Drama ir proza, drama ir spektaklis. Vaidinimai įvairiems adresatams.</p>	<p>Lietuvos kurčiųjų bendruomenės veikla. Kurčiųjų kultūros bruožai.</p> <p>Diskusijos apie grožinius tekstus, jų žodinę raišką ir kontekstus. Poezijos tekstų pristatymas ir interpretavimas.</p> <p>Teatro eksperimentai. Įvairių autorių ir savo sukurtų tekstų vaidinimas, inscenizavimas realioje ar įsivaizduojamoje scenoje, fiksavimas. Gestų kalbos meninės raiškos priemonių vartojimas.</p>
---	---	---	--	--

6.1. Mokymosi turinys. 1–2 klasė

6.1.1. Kalbos vartojimo mokymosi turinys

Supažindinimas su pokalbio lietuvių gestų kalba taisyklėmis (kaip reikia pradėti, tęsti ir užbaigti pokalbį).
Dalyvavimas pokalbyje ir diskusijoje, gebėjimas reikšti savo nuomonę, mintis, priimti ir perteikti informaciją, skirti, kas yra tikra, o kas išgalvota.
Mokymas(is) paklausti apie nesuprantamus dalykus.
Mokymas(is) reikšti emocijas lietuvių gestų kalba.
Kūrybiniai žaidimai, įvairių situacijų kūrimas ir vaidinimas.
Mokymasis pasakoti auditorijai ir prieš vaizdo kamerą.
Mokymasis atpasakoti matytus dalykus, juos paaiškinti bei apibūdinti.
Mokymasis perteikti rašytinį tekstą lietuvių gestų kalba ir užrašyti lietuvių gestų kalba papasakotą įvykį.
Trumpų informacinio pobūdžio tekstų kūrimas.

6.1.2. Kalbos pažinimo mokymosi turinys

Aiškinimas, kad lietuvių kalba ir lietuvių gestų kalba yra dvi skirtingos kalbos.
Pokalbiai apie lietuvių gestų kalbą ir apie tai, kodėl reikia mokytis lietuvių kalbos ir lietuvių gestų kalbos.
Lietuvių gestų kalbos žodyno plėtimas.
Gestikuliacijos ir gesto, mimikos ir veido išraiškos skirtumų aiškinimas(is).
Bandymai su įvairiomis plaštakų formomis, supažindinimas su naujais gestais.
Daiktavardis, veiksmažodis, būdvardis lietuvių gestų kalboje. Jų funkcijų suvokimas.
Pirštų abėcėlės vartojimas ir supratimas, ryšys su rašytine lietuvių kalbos forma.
Paprasti teiginiai, klausimai, neiginiai; jų rodymas.
Gesto rodymo tempo reikšmė gestų kalboje.
Gesto rodymo vieta ir erdvė.
Gestų kalbos kultūra ir elgesys įvairioje aplinkoje.
Susipažinimas su kitais kurčiųjų bendruomenės nariais ir savo mokyklos istorija.
Kurčiųjų žaidimai.
Elementarios žinios apie aplinkos garsus. Garso ir judesio ryšys.

6.1.3. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas

Susipažinimas su kitais kurčiųjų bendruomenės nariais ir savo mokyklos istorija.
Kurčiųjų žaidimai.
Pasakų žiūrėjimas, sekimas, inscenizavimas.
Savų trumpų pasakojimų pagal paveikslėlius, patirtį kūrimas ir pristatymas klasei.

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

Tekstų (žinučių, instrukcijų, pasakojimų) lietuvių gestų kalba kūrimas; skirtumų tarp šių žanrų aiškinimas. Temų, padedančių ugdyti kultūrinį, lingvistinį ir asmeninį tapatumą, nagrinėjimas.

6.2. Mokymosi turinys. 3–4 klasė

6.2.1. Kalbos vartojimo mokymosi turinys

Mokymasis dalyvauti pokalbyje (dialoge ir grupės diskusijose): pradėti pokalbį, jį tęsti, paklausti, atsakyti į klausimą, atsižvelgiant į adresatą ir situaciją, skiriant kas yra tikra ir kas išgalvota.

Mokymasis perteikti informaciją lietuvių gestų kalba (pranešimas apie įvykį, nurodymas, instrukcija).

Žaidimai, kurių metu vartojama gestų kalba.

Mokymasis pasakoti apie save ir savo patirtį, perteikiant nuotaiką ir emocijas.

Rašytinio teksto perteikimas lietuvių gestų kalba, lietuvių gestų kalba papasakoto įvykio užrašymas.

Mokymas(is) atpasakoti lietuvių gestų kalba papasakotus tekstus.

6.2.2. Kalbos pažinimo mokymosi turinys

Susipažinimas su gestų kalbos erdve (lokalizacija, vaidmenų kaita, rodymas, inscenizavimas).

Susipažinimas su vyresnio amžiaus kurčių asmenų pasakojimais lietuvių gestų kalba.

Lietuvių gestų kalbos žodyno plėtimas.

Kūno kalba, pasyvioji ir aktyvioji ranka.

Pirštų abėcėlės supratimas ir tikslus vartojimas.

Mokymasis naudotis lietuvių gestų kalbos žodynėliais.

Žaidimai, naudojant įvairias plaštakos formas (kumštis, smilius ir pan.).

Temų, padedančių ugdyti kultūrinį kalbinį tapatumą, nagrinėjimas.

Pažintis su gestų kalbos vertėjo veikla ir kompensacine technika.

6.2.3. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimo mokymosi turinys

Susipažinimas su kurčiųjų bendruomene ir jos veikla.

Vaikų literatūros kūrinėliai ir jų aptarimas (meninio kūrinio turinys, forma, meninės išraiškos priemonės ir kt.).

Mokymasis analizuoti ir atpasakoti literatūrinį kūrinį.

Savo pasakojimų lietuvių gestų kalba kūrimas ir pasakojimas klasei.

Skirtingos tematikos kūrinių pasakojimas lietuvių gestų kalba.

Mokymasis raiškiai perteikti literatūrinių kūrinių personažų kalbą ir charakterius spektakliuose.

6.3. Mokymosi turinys. 5–6 klasė

6.3.1. Kalbos vartojimo mokymosi turinys

Informacijos perdavimas (iš savo patirties, bendruomenės ar visuomenės gyvenimo, kitų mokomųjų dalykų ar kt.). Adresato sudominimo būdai. Pristatymas.

Kalbėjimas atsižvelgiant į adresatą ir komunikacinę situaciją (pvz., pasakų sekimas, padavimų, legendų, anekdotų pasakojimas jaunesniems mokiniams).

Komunikacijos formos, vartojamos artimiausioje aplinkoje bendraujant lietuvių gestų kalba. Raiškos įvairumas skirtingose situacijose.

Kalbiniai žaidimai, eksperimentai. Įvairių situacijų inscenizavimas, vaidinimas (pagal galimybes įrašant). Kalbinės raiškos skirtumai.

Pokalbiai apie pamokas, varžybas, kurčiųjų renginius, paveikslus, parodas, televizijos laidas, spektaklius ir pan. (pasakojimas, aiškinimas, savo nuomonės reiškimas).

Dažniau vartojamų sąvokų (ir iš kitų mokomųjų dalykų turinio) prasmės aiškinimasis.

Savo raiškos lietuvių gestų kalba nagrinėjimas, sėkmės ar nesėkmių priežasčių ieškojimas ir tolesnio kalbos tobulinimo būdų numatymas.

6.3.2. Kalbos pažinimo mokymosi turinys

Motyvacija gestų kalboje ir lietuvių kalboje, gesto ir gestikuliacijos, gramatinių ir ekspresyviųjų nerankinių elementų skirtumai.

Fonologinė gesto sandara (čeremos).

Daugiareikšmiai gestai, jų santykis su lietuvių kalbos žodžiais. Homonimai, sinonimai, antonimai.

Lietuvių gestų kalbos žodyno plėtimas.

Gestų darybos būdai: polisintetinių gestų daryba taikant proformas, sudurtinių gestų daryba, kiekinius daiktavardžius išreiškiančių gestų daryba. Kiti gestų atsiradimo būdai, seni ir nauji gestai.

Gesto ir žodžio morfologinės sandaros lyginimas.

Erdvės vartojimas. Erdvė kaip gramatinės raiškos priemonė. Vaidmenų kaita.

Ribų tarp sakinių ir vienuolių sakinio dalių žymėjimas (galvos judesiai, sulaikymas, mirksnis ir kt.).

Skirtumai tarp LGK ir kalkinės kalbos. Klaidų atpažinimas ir taisymas.

Lietuvių gestų kalba – kurčiųjų bendruomenės turtas ir pasaulinės gestų kalbų šeimos narė. Gimtosios ir valstybinės kalbos samprata.

6.3.3. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimo mokymosi turinys

Susipažinimas su kurčiųjų bendruomenės veikla Lietuvoje.

Literatūra kaip išmonė. Tikrovės pasaulis literatūroje.

Prozos tekstų ir (arba) pasakojimų lietuvių gestų kalba nagrinėjimas ir kūrimas (pagrindinė mintis, veikėjų vaidavimas, vaizdus pasakojimas).

Grožinės literatūros (prozos) tekstų perteikimas gestų kalba, perkeltinės reikšmės raiškos galimybės.

Literatūriniai žaidimai: tekstų inscenizavimas, improvizavimas, kūrimas (pagal galimybes įrašant). Vaidmenys.

6.4. Mokymosi turinys. 7–8 klasė

6.4.1. Kalbos vartojimo mokymosi turinys

Informacijos nurodytais tikslais gavimas, rinkimas, pristatymas (pvz., medžiaga pranešimui; pasakojimai ir anekdotai iš kurčiųjų aplinkos ir tradicijų). Pristatymo vertinimas. Kritiškas „klausymasis“. Informacija iš lietuvių gestų kalbos šaltinių.

Kalbos (pvz., vaikų iš kurčiųjų ir girdinčiųjų šeimų, įvairių regionų atstovų, profesijų, kartų ar kt.) įvairovės stebėjimas ir tyrinėjimas. Konteksto (laikotarpio, vietos, situacijos, dalyvių) įtaka kalbai.

Monologinis kalbėjimas pagal įvestis.

Įvairių vaizdo įrašų analizavimas ir vertinimas.

Diskusijos apie meną, kultūrą bei kitomis abstraktesnėmis temomis (pvz., draugystė, atsakomybė, laisvė, orumas ir pan.).

Interviu pagal pateiktus klausimus.

Dalyvavimas viešuose pokalbiuose ar diskusijose.

Savo raiškos lietuvių gestų kalba nagrinėjimas, sėkmės ar nesėkmių priežasčių ieškojimas ir tolesnio kalbos tobulinimo būdų numatymas.

6.4.2. Kalbos pažinimo mokymosi turinys

Nerankiniai elementai: leksinės ir gramatinės jų funkcijos, mimika.

Fonologiniai LGK procesai (asimiliacija, akomodacija, redukcija, dubliavimas).

LGK gestų leksinės ir gramatinės klasės, jų kaitymas, funkcijos tekste ir santykis su lietuvių kalbos dalimis.

Vertimas iš lietuvių kalbos perteikiant pagrindinę mintį, skirtumų tarp lietuvių kalbos ir LGK, tarp rašytinės ir sakytinės lietuvių kalbos formos aptarimas.

LGK sakinių struktūra, gestų tvarka sakinyje ir nerankinių elementų sintaksinės funkcijos. Nerankiniai elementai ir intonacija.

Įvairūs LGK ir lietuvių kalbos variantai: dialektai, sociolektai, idiolektai, žargonas ir kt.

Diachroninio kalbos kitimo bruožai ir kalbėjimo stiliaus pasirinkimas atsižvelgiant į tekstą, situaciją ir komunikacines intencijas. Įvairaus amžiaus kurčiųjų kalba.

Kalbų ryšiai. Žodžių (gestų) skolinimasis kaip kalbos kitimo reiškiny. Kiti naujų gestų atsiradimo būdai, senų gestų nykimas (Lietuviškų gestų žodynėlio ir Lietuvių gestų kalbos žodyno leksikos aptarimas).

LGK ir kitų šalių gestų kalbų istorija, tarptautinė gestų kalba, gestuno.

Įvairios pirštų abėcėlės (PA) ir jų istorija, gestai, padaryti su PA ženklais (daktilėmis). Tarptautinė PA.

LGK ir kalkinės gestų kalbos skirtumai, šių kalbų vartojimo sritys. Kitos gestų kalbos formos (pvz., taktinė kalba (kurčneregiam), dirbtinės gestų

kalbos).

6.4.3. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimo mokymosi turinys

Lietuvos kurčiųjų istorija.

Literatūriniai bandymai. Įvairių tekstų (realistinių, fantastinių, humoristinių) kūrimas, atkreipiant dėmesį į kalbos ekspresyvumą įvairiose veiksmo situacijose. Komizmo raiškos būdai. Komiškų situacijų vaizdavimas.

Drama ir proza, drama ir spektaklis. Vaidinimai įvairiems adresatams.

6.5. Mokymosi turinys. 9–10 klasė

6.5.1. Kalbos vartojimo mokymosi turinys

Viešasis kalbėjimas. Informavimo, įtikinimo, proginės viešosios kalbos. Projekto rengimas ir pristatymas mažai pažįstamiems adresatams. Adresato sudominimo, dėmesio palaikymo priemonės.

Diskusijos įvairiomis temomis (pvz., gestų kalbos specifika įvairiose šalyse, jaunimo lietuvių gestų kalbos ypatumai, ar LGK mokėjimas man asmeniškai vertingas, ir pan.). Nuomonių, požiūrių išsakymas, argumentavimas. Samprotaujamojo teksto struktūra.

Interviu pasirinkta tema (klausimų rengimas, interviu ėmimas, apibendrinimas ir įvertinimas).

Filmų, bendruomenės renginių, dokumentinių ir diskusinių televizijos laidų (ar vaizdo įrašų su vertimu) stebėjimas (objektyvumas ir neobjektyvumas, manipuliacijos kalba). Turinio ir įvairių efektų naudojimo dermės ir tikslingumo aptarimas.

Gestų kalbos tekstų skelbimas (pvz., vaizdo laišakai kitoms mokykloms, interneto svetainėms ar pan.).

Savo raiškos lietuvių gestų kalba nagrinėjimas, sėkmės ar nesėkmių priežasčių ieškojimas ir tolesnio kalbos tobulinimo būdų numatymas.

6.5.2. Kalbos pažinimo mokymosi turinys

LGK tekstų transkribavimas rašytine forma.

Gestų notacijos sistemos, vartojamos gestotyroje.

LGK leksika: skoliniai, naujadarai. LGK žodynai.

LGK gramatinės raiškos priemonės ir jų funkcijos. LGK ir lietuvių kalbos gramatinės raiškos lyginimas. Gestų daryba.

LGK ir lietuvių kalbos sakinių sudarymo būdai. Ribų žymėjimas.

Vertimas iš lietuvių kalbos į LGK tiksliai perteikiant mintį tinkamai pasirinktu stiliumi.

Perkeltinės reikšmės žodžių vertimas.

Gestų kalbos vartojimas ugdant kurčiuosius.

Įvairių gestų kalbų panašumai ir skirtumai. Kitų šalių gestų kalbų įtaka LGK.

Kalbų kitimo procesai ir priežastys. Kalba kaip gyvas ir nuolat kintantis reiškiny.

6.5.3. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimo mokymosi turinys

Lietuvos kurčiųjų bendruomenės veikla. Kurčiųjų kultūros bruožai.

Diskusijos apie grožinius tekstus, jų žodinę raišką ir kontekstus. Poezijos tekstų pristatymas ir interpretavimas.

Teatro eksperimentai. Įvairių autorių ir savo sukurtų tekstų vaidinimas, inscenizavimas realioje ar įsivaizduojamoje scenoje, fiksavimas. Gestų kalbos meninės raiškos priemonių vartojimas.

7. Pasiekimų vertinimas

Vertinimas – tai nuolatinis informacijos apie mokinio lietuvių gestų kalbos mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas. Vertinant mokinio lietuvių gestų kalbos mokymosi pažangą ir pasiekimus taikomas diagnostinis, formuojamasis, kaupiamasis ir apibendrinamasis vertinimas.

Diagnostinis vertinimas pagal iš anksto su mokiniais aptartus vertinimo kriterijus atliekamas siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus.

Formuojamasis vertinimas – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus. Pateikiant vertinimo informaciją akcentuojamos ne klaidos ar nesėkmės, o mokinio pažanga. Ugdymo procese formuojamasis vertinimas derinamas su diagnostiniu ir kaupiamuoju vertinimu.

Mokinio lietuvių gestų kalbos pasiekimai vertinami kaupiamuoju būdu už kiekvieną platesnės apimties programos (ciklo, ilgalaikės užduoties, projekto) temą. Stebimas mokinio darbo procesas, veiklos etapai, vertybinės nuostatos.

Apibendrinamasis vertinimas atliekamas baigus platesnę temą ar mokymosi etapų pabaigoje. Jis padeda įvertinti mokinio pasiekimų lygį.

Pasiekimai aprašyti išskiriant keturis pasiekimų lygius: slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis. Jais vadovaujamosi priimant sprendimus apie mokinio pasiekimus ir daromą pažangą. Kai mokinio pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais: slenkstinis lygis (I) – 4, patenkinamas lygis (II) – 5–6, pagrindinis lygis (III) – 7–8, aukštesnysis lygis (IV) – 9–10.

Mokinio, kuris mokosi pagal lietuvių gestų kalbos bendrojo ugdymo programą, mokymosi pasiekimai ir pažanga vertinami pagal bendrojoje programoje numatytus pasiekimus.

Mokinio, kuriam bendrojo ugdymo programa pritaikoma, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal bendrojoje programoje numatytus pasiekimus, aptarius su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, kokiais aspektais bus pritaikomas ugdymo turinys (ko sieks ir mokysis mokyns, kaip bus mokoma(si), kokie bus mokinio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pa(si)tikrinimo būdai, kokiomis mokymo(si) priemonėmis bus naudojamosi).

Dėl mokinio, kuris mokosi pagal individualizuotą ugdymo programą, mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir įforminimo susitariama mokykloje. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus.

8. Pasiekimų lygių požymiai

Pasiekimų lygių požymiai – požymiai, parodantys mokinių pasiekimų kokybę.

8.1. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasė

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Kalbos vartojimas			
A1.1. Bendraudamas su bendraamžiais su pagalba atsako vartodamas gestikuliaciją.	A1.2. Bendraudamas su bendraamžiais, juos supranta fragmentiškai, atsako vartodamas siauresnius gestus ir gestikuliaciją.	A1.3. Bendraudamas su bendraamžiais, juos supranta, atsako vartodamas paprastus gestus ir gestikuliaciją.	A1.4. Bendraudamas su bendraamžiais, juos laisvai supranta, atsako vartodamas platesnius gestus ir gestikuliaciją.
A2.1. Padedamas atsako į suaugusiojo klausimus.	A2.2. Padedamas atsako į suaugusiojo klausimus, pradeda, tęsia ir užbaigia pokalbį.	A2.3. Atsako į suaugusiojo klausimus, ko nors nesuprasdamas paprašo klausimą pakartoti, pradeda, tęsia ir užbaigia pokalbį.	A2.4. Užmezga pokalbį ir atsako į suaugusiojo klausimus, ko nors nesuprasdamas paprašo klausimą pakartoti, pradeda, tęsia ir užbaigia pokalbį.
A3.1. Pasyviai dalyvauja kūrybiniuose žaidimuose: kuria situacijas (parduotuvėje, gydytojo kabinete, mokykloje, namuose).	A3.2. Skatinamas dalyvauja kūrybiniuose žaidimuose: kuria įvairias situacijas (parduotuvėje, gydytojo kabinete, mokykloje, namuose).	A3.3. Noriai dalyvauja kūrybiniuose žaidimuose: kuria įvairias situacijas (parduotuvėje, gydytojo kabinete, mokykloje, namuose).	A3.4. Aktyviai dalyvauja kūrybiniuose žaidimuose: kuria įvairias situacijas (parduotuvėje, gydytojo kabinete, mokykloje, namuose).
A4.1. Padedamas pasako svarbiausius duomenis apie save: vardą, pavardę, savo amžių.	A4.2. Pasako svarbiausius duomenis apie save: vardą ir pavardę, amžių, kur gyvena, kurioje mokykloje mokosi.	A4.3. Trumpai papasakoja apie save: pasako vardą ir pavardę, amžių, kur gyvena, kurioje mokykloje mokosi, apie savo	A4.4. Papasakoja apie save: pasako vardą ir pavardę, vardą-gestą, amžių, kur gyvena, kurioje mokykloje, kelintoje klasėje

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

		šeimą, pomėgius.	mokosi, apie savo šeimą, pomėgius.
A5.1. Padedamas glaustai atpasakoja gestų kalba papasakotą tekstą. Padedamas gestų kalba perduoda lietuvių kalbos teksto esmę.	A5.2. Skatinamas glaustai atpasakoja gestų kalba papasakotą tekstą. Skatinamas gestų kalba perduoda lietuvių kalbos teksto esmę.	A5.3. Glaustai atpasakoja gestų kalba papasakotą tekstą. Gestų kalba perduoda lietuvių kalbos teksto esmę.	A5.4. Glaustai ir aiškiai atpasakoja gestų kalba papasakotą tekstą. Atpasakoja gestų kalba lietuvių kalbos tekstą.
A6.1. –	A6.2. –	A6.3. –	A6.4. –
A7.1. Padedamas pagal pavyzdį kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus.	A7.2. Skatinamas pagal pavyzdį kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus.	A7.3. Pagal pavyzdį kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus.	A7.4. Savarankiškai kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus.
A8.1. Padedamas trumpai pasakoja apie tikrus įvykius.	A8.2. Pasakodamas apie tikrus įvykius, įterpia į juos išgalvotų dalykų.	A8.3. Pasakodamas apie tikrus įvykius, neįterpia į juos išgalvotų dalykų.	A8.4. Vaizdžiai pasakoja apie tikrus įvykius, neįterpia į juos išgalvotų dalykų.
A9.1. –	A9.2. –	A9.3. –	A9.4. –
A10.1. –	A10.2. –	A10.3. –	A10.4. –
A11.1. –	A11.2. –	A11.3. –	A11.4. –
A12.1. Padedamas taiko skirtingas rekomenduojamas kompensavimo strategijas.	A12.2. Skatinamas taiko skirtingas rekomenduojamas kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą.	A12.3. Taiko skirtingas rekomenduojamas kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą.	A12.4. Taiko skirtingas rekomenduojamas kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą; remiasi ankstesnėmis žiniomis, bando ir pasitaiso.
B. Kalbos pažinimas			

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

B1.1. Vartoja gestus, apibūdinamas daiktus padaro daug klaidų.	B1.2. Vartoja gestus, apibūdinamas daiktus, reiškinius padaro klaidų.	B1.3. Vartoja tinkamus gestus, apibūdinamas daiktus, reiškinius ir emocijas.	B1.4. Vartoja tinkamus, tikslus gestus, apibūdinamas daiktus, reiškinius ir emocijas.
B2.1. Skiria gestus, reiškiančius daiktų pavadinimus.	B2.2. Skiria gestus, reiškiančius daiktų ir veiksmų pavadinimus.	B2.3. Skiria gestus, reiškiančius daiktų, veiksmų ir požymių pavadinimus.	B2.4. Skiria gestus, reiškiančius daiktų, veiksmų, požymių irrieveiksmių pavadinimus.
B3.1. Iš dalies supranta pirštų abėcėlę.	B3.2. Supranta, iš dalies moka pirštų abėcėlę.	B3.3. Moka pirštų abėcėlę ir tinkamai ją vartoja.	B3.4. Moka pirštų abėcėlę, laisvai ją vartoja.
B4.1. Padedamas taisyklingai parodo gestus.	B4.2. Taisyklingai parodo gestus.	B4.3. Taisyklingai parodo gestus, jungia gestus į frazes.	B4.4. Taisyklingai parodo gestus, jungia gestus į frazes, sakinius.
B5.1. Padedamas eksperimentuoja su plaštakos formomis.	B5.2. Skatinamas eksperimentuoja su plaštakos formomis, kuria gestus.	B5.3. Aktyviai eksperimentuoja su plaštakos formomis, kuria gestus.	B5.4. Aktyviai eksperimentuoja su plaštakos formomis, kuria taisyklingos formos gestus.
B6.1. Atpažįsta, kuri kalba yra jo gimtoji, padedamas žaidžia kalbinius žaidimus.	B6.2. Atpažįsta, kuri kalba yra jo gimtoji, žaidžia kalbinius žaidimus.	B6.3. Domisi kalba: suvokia, kuri kalba yra jo gimtoji, žaidžia kalbinius žaidimus.	B6.4. Domisi kalba: pritaikydamas žinias ir patyrimą žaidžia kalbinius žaidimus.
C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas			
C1.1. Padedamas mokosi žaisti kurčiųjų žaidimus.	C1.2. Suvokia save kaip asmenį, priklausantį kurčiųjų bendruomenei. Domisi ir mokosi žaisti kurčiųjų žaidimus.	C1.3. Aiškiai suvokia save kaip kurčią asmenį, priklausantį kultūrinei mažumai, kurios gimtoji kalba yra lietuvių gestų kalba. Žaidžia ir vadovauja kurčiųjų žaidimams.	C1.4. Aiškiai suvokia save kaip kurčią asmenį, priklausantį kultūrinei mažumai, kurios gimtoji kalba yra lietuvių gestų kalba. Pagal savo galimybes ir poreikius aktyviai dalyvauja kurčiųjų bendruomenės organizuojamoje veikloje (meninėje, sportinėje,

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

			klubų ir kt.). Žaidžia ir vadovauja kurčiųjų žaidimams.
C2.1. Pagal išgales kuria pasakojimus pagal paveikslėlius. Padedamas dalyvauja pasakų inscenizacijose.	C2.2. Pagal išgales kuria pasakojimus pagal paveikslėlius, patirtį ir kitokio pobūdžio tekstus. Padedamas dalyvauja pasakų inscenizacijose, dramos kūrybinių vaidinimuose.	C2.3. Pagal išgales kuria pasakojimus pagal paveikslėlius, patirtį ir kitokio pobūdžio tekstus, pristato juos klasei. Noriai dalyvauja pasakų inscenizacijose, dramos kūrybinių vaidinimuose.	C2.4. Pagal išgales kuria vaizdingus pasakojimus pagal paveikslėlius, patirtį ir kitokio pobūdžio tekstus, pristato juos klasei. Noriai dalyvauja ir vadovauja pasakų inscenizacijose, dramos kūrybinių vaidinimuose.
C3.1. Padedamas aptaria nesudėtingo kūrinio turinį: įvykius.	C3.2. Padedamas aptaria nesudėtingo kūrinio turinį: įvykius, veikėjus.	C3.3. Padedamas aptaria nesudėtingo kūrinio turinį: įvykius, veiksmo vietą, laiką, veikėjus.	C3.4. Aptaria nesudėtingo kūrinio turinį: įvykius, veiksmo vietą, laiką, veikėjus.
C4.1.–	C4.2. –	C4.3. –	C4.4. –

8.2. Pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasė

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Kalbos vartojimas			
A1.1. Padedamas bendrauja atsižvelgdamas į adresatą.	A1.2. Padedamas bendrauja atsižvelgdamas į adresatą, kalbos vartojimo situaciją.	A1.3. Bendrauja atsižvelgdamas į adresatą, kalbos vartojimo situaciją.	A1.4. Bendrauja atsižvelgdamas į adresatą, kalbos vartojimo situaciją. Supranta pokalbio esmę.

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

A2.1. Padedamas užmezga pokalbį su suaugusiu asmeniu, jį palaiko ir užbaigia.	A2.2. Padedamas užmezga pokalbį su suaugusiu asmeniu, jį palaiko ir užbaigia. Reaguoja į pašnekovo kalbos nuotaiką.	A2.3. Užmezga pokalbį su suaugusiu asmeniu, jį palaiko ir užbaigia. Reaguoja į pašnekovo kalbos nuotaiką.	A2.4. Tinkamai užmezga pokalbį su suaugusiu asmeniu, jį palaiko ir užbaigia. Reaguoja į pašnekovo kalbos nuotaiką.
A3.1. Padedamas kuria komunikacinį žaidimą, pasaką.	A3.2. Padedamas kuria komunikacinius žaidimus, pasakas, fantastines istorijas.	A3.3. Pagal savo galimybes kuria įvairius komunikacinius žaidimus, pasakas, fantastines istorijas.	A3.4. Pagal savo galimybes kuria įvairias fantastines istorijas, pasakas, vadovauja komunikaciniams žaidimams.
A4.1. Trumpai papasakoja apie save, prisistato.	A4.2. Papasakoja apie save, apie tai, ką matė, patyrė, jautė.	A4.3. Įtaigiai papasakoja apie save, apie tai, ką matė, patyrė, jautė.	A4.4. Įtaigiai papasakoja apie save, apie tai, ką matė, patyrė, jautė skirtingiems adresatams ir jų paklausia.
A5.1. Padedamas atpasakoja gestų kalba papasakotą tekstą. Padedamas atpasakoja gestų kalba lietuvių kalbos tekstą.	A5.2. Atpasakoja gestų kalba papasakotą tekstą. Atpasakoja gestų kalba lietuvių kalbos tekstą.	A5.3. Nuosekliai atpasakoja gestų kalba papasakotą tekstą. Nuosekliai atpasakoja gestų kalba lietuvių kalbos tekstą, padedamas naudojasi gestų kalbos žodynais.	A5.4. Nuosekliai ir tiksliai atpasakoja gestų kalba papasakotą tekstą. Nuosekliai atpasakoja gestų kalba lietuvių kalbos tekstą ir savarankiškai naudojasi gestų kalbos žodynais.
A6.1. –	A6.2. –	A6.3. –	A6.4. –
A7.1. Padedamas kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus.	A7.2. Savarankiškai kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus.	A7.3. Savarankiškai kuria trumpus informacinio pobūdžio tekstus ir skaito juos klasės draugams.	A7.4. Savarankiškai kuria išsamius informacinio pobūdžio tekstus ir skaito juos klasės draugams.
A8.1 Padedamas atsako į klausimus.	A8.2 Remiantis pagalbiniais klausimais papasakoja matytą ar patirtą įvykį.	A8.3 Trumpai papasakoja paties patirtą nutikimą.	A8.4 Įdomiai, gyvai papasakoja patirtą ar matytą įvykį.

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

A9.1. –	A9.2. –	A9.3. –	A9.4. –
A10.1. –	A10.2. –	A10.3. –	A10.4. –
A11.1. –	A11.2. –	A11.3. –	A11.4. –
A12.1. Padedamas taiko pagrindines kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą.	A12.2. Skatinamas taiko pagrindines kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą; remiasi ankstesnėmis žiniomis, bando ir pasitaiso.	A12.3. Taiko pagrindines kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą; remiasi ankstesnėmis žiniomis, bando ir pasitaiso.	A12.4. Taiko pagrindines kompensavimo strategijas, atsižvelgdamas į kalbėjimo tikslą, situaciją ir adresatą; remiasi ankstesnėmis žiniomis, bando ir pasitaiso. Reflektuoja savo veiksmus.
B. Kalbos pažinimas			
B1.1. Padedamas sudaro frazes pagal lietuvių gestų kalbos normas.	B1.2. Sudaro frazes pagal lietuvių gestų kalbos normas.	B1.3. Taisyklingai sudaro frazes pagal lietuvių gestų kalbos normas.	B1.4. Taisyklingai ir tiksliai sudaro frazes pagal lietuvių gestų kalbos normas.
B2.1. Taisyklingai vartoja daiktavardinės, veiksmažodinės reikšmės gestus.	B2.2. Taisyklingai vartoja daiktavardinės, veiksmažodinės, būdvardinės,rieveiksminės reikšmės gestus.	B2.3. Taisyklingai ir tikslingai vartoja daiktavardinės, veiksmažodinės, būdvardinės,rieveiksminės reikšmės gestus.	B2.4. Taisyklingai ir tikslingai vartoja daiktavardinės, veiksmažodinės, būdvardinės,rieveiksminės reikšmės gestus. Moka ištaisyti nurodytą klaidą.
B3.1. Supranta pirštų abėcėlę.	B3.2. Supranta ir rodo pirštų abėcėlę.	B3.3. Tiksliai rodo ir supranta pirštų abėcėlę.	B3.4. Tiksliai rodo ir laisvai supranta pirštų abėcėlę.
B4.1. Parodo gestus, jungia juos į frazes.	B4.2. Parodo gestus, jungia juos į frazes, sakinius.	B4.3. Taisyklingai parodo gestus, jungia juos į frazes, sakinius, tekstą.	B4.4. Taisyklingai ir tiksliai parodo gestus, jungia juos į frazes, sakinius, tekstą.

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

B5.1. Padedamas vartoja gestus su mimika, naudojasi erdve.	B5.2. Vartoja gestus su mimika, naudojasi erdve, reikšdamas mintis lietuvių gestų kalba.	B5.3. Vartoja taisyklingos formos gestus su atitinkama mimika, tinkamai naudojasi erdve, reikšdamas mintis lietuvių gestų kalba.	B5.4. Tinkamai vartoja taisyklingos formos gestus su atitinkama mimika, tinkamai naudojasi erdve, reikšdamas mintis lietuvių gestų kalba.
B6.1. Domisi kalba kalbėdamas su kurčiaisiais.	B6.2. Domisi kalba, pritaiko žinias ir patyrimą kalbėdamas su kurčiaisiais.	B6.3. Domisi kalba, pritaiko žinias ir patyrimą kalbėdamas su kurčiaisiais ir girdinčiaisiais.	B6.4. Domisi ir suvokia kalbą pritaikydamas žinias ir patyrimą kalbėdamas su kurčiaisiais ir girdinčiaisiais.
C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas			
C1.1. Suvokia save kaip kurčią asmenį, priklausantį kultūrinei mažumai, kurios gimtoji kalba yra lietuvių gestų kalba.	C1.2. Suvokia save kaip kurčią asmenį, priklausantį kultūrinei mažumai, kurios gimtoji kalba yra lietuvių gestų kalba. Pagal savo galimybes ir poreikius dalyvauja kurčiųjų bendruomenės organizuojamoje veikloje (meninėje, sportinėje, klubų ir kt.).	C1.3. Aiškiai suvokia save kaip kurčią asmenį, priklausantį kultūrinei mažumai, kurios gimtoji kalba yra lietuvių gestų kalba. Pagal savo galimybes ir poreikius aktyviai dalyvauja kurčiųjų bendruomenės organizuojamoje veikloje (meninėje, sportinėje, klubų ir kt.). Žaidžia ir vadovauja kurčiųjų žaidimams.	C1.4. Aiškiai suvokia save kaip kurčią asmenį, priklausantį kultūrinei mažumai, kurios gimtoji kalba yra lietuvių gestų kalba. Aktyviai dalyvauja kurčiųjų bendruomenės organizuojamoje veikloje (meninėje, sportinėje, klubų ir kt.). Žaidžia ir vadovauja kurčiųjų žaidimams.
C2.1. Padedamas pagal išgales kuria pasakojimus. Neraiškiai perteikia personažų kalbą ir charakterius sekdamas pasaką.	C2.2. Skatinamas pagal išgales kuria pasakojimus, pasakas ar pan. Perteikia personažų kalbą ir charakterius sekdamas pasaką, vaidindamas ar improvizuodamas.	C2.3. Pagal išgales kuria pasakojimus, pasakas ar pan. Raiškiai perteikia personažų kalbą ir charakterius sekdamas pasaką, vaidindamas ar improvizuodamas.	C2.4. Pagal išgales kuria vaizdingus pasakojimus, pasakas ar pan. Meniškai ir raiškiai perteikia personažų kalbą ir charakterius sekdamas pasaką, vaidindamas ar improvizuodamas.

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

C3.1. Padedamas suvokia meninio kūrinio grožį.	C3.2. Padedamas suvokia meninio kūrinio grožį ir išreiškia savo įspūdžius gestų kalba.	C4.3. Intuityviai suvokia meninio kūrinio grožį ir išreiškia savo įspūdžius gestų kalba.	C4.4. Savarankiškai ir intuityviai suvokia meninio kūrinio grožį ir išreiškia savo įspūdžius gestų kalba.
C4.1.–	C4.2. –	C4.3. –	C4.4. –

8.3. Pasiekimų lygių požymiai. 5–6 klasė

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Kalbos vartojimas			
A1.1. Dalyvaudamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę, atsako į mokytojo, bendraklasio klausimus.	A1.2. Dalyvaudamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę, klausia, atsako.	A1.3. Dalyvaudamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę, klausia, atsako, reiškia savo nuomonę.	A1.4. Dalyvaudamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę, tinkamai klausia, atsako, reiškia savo nuomonę.
A2.1. Užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais asmenimis. Bando paklausti padedamas vertėjo įprastomis aplinkybėmis (pvz., mokykloje, renginyje).	A2.2. Užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais asmenimis. Stebi pašnekovo reakciją. Bando paklausti ir atsakyti padedamas vertėjo įprastomis aplinkybėmis (pvz., mokykloje, renginyje).	A2.3. Tinkamai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais asmenimis. Stebi pašnekovo reakciją ir stengiasi tinkamai reaguoti, jo nepertraukti, mandagiai perklausia, paprašo paaiškinti. Paklausia ir atsako padedamas vertėjo įprastomis aplinkybėmis (pvz., mokykloje, renginyje).	A2.4. Tinkamai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais asmenimis. Stebi pašnekovo reakciją ir tinkamai reaguoja, jo nepertraukia, mandagiai perklausia, paprašo paaiškinti. Išsiaiškina paklausdamas ir atsako padedamas vertėjo įprastomis aplinkybėmis (pvz., mokykloje, renginyje).

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

A3.1. –	A3.2. –	A3.3. –	A3.4. –
A4.1. Padedamas supranta teksto paskirtį (informuoti, įtikinti, paskatinti ir pan.).	A4.2. Skatinamas supranta teksto paskirtį (informuoti, įtikinti, paskatinti ir pan.)	A4.3. Supranta teksto paskirtį (informuoti, įtikinti, paskatinti ir pan.).	A4.4. Supranta teksto paskirtį (informuoti, įtikinti, paskatinti ir pan.) ir paaiškina.
A5.1. Padedamas atpasakoja tekstą.	A5.2. Skatinamas atpasakoja tekstą neiškreipdamas pagrindinės minties.	A5.3. Atpasakoja tekstą neiškreipdamas pagrindinės minties.	A5.4. Nuosekliai atpasakoja tekstą, suformuluoja pagrindinę mintį.
A6.1. Padedamas randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus.	A6.2. Padedamas randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, išsiaiškina nesuprantamus dalykus (gestus, klausimus) klausinėdamas.	A6.3. Randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, išsiaiškina nesuprantamus dalykus (gestus, klausimus) klausinėdamas.	A6.4. Randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, padaro išvadą, išsiaiškina nesuprantamus dalykus (gestus, klausimus) klausinėdamas.
A7.1. Padedamas perteikia informaciją. Naudojasi pasiūlytais būdais ir priemonėmis, kurios padeda adresatui suvokti informaciją.	A7.2. Perteikia informaciją. Naudojasi pasiūlytais būdais ir priemonėmis, kurios padeda adresatui suvokti informaciją.	A7.3 Tiksliai perteikia informaciją. Naudojasi pasiūlytais būdais ir priemonėmis, padedančiomis adresatui suvokti informaciją.	A7.4 Tiksliai perteikia informaciją, geba tinkamai pasirinkti būdus ir priemones, padedančias adresatui suvokti informaciją.
A8.1. Pasakoja nesudėtingos kompozicijos pasakojimus.	A8.2. Pasakoja nesudėtingos kompozicijos pasakojimus, grįstus patirtimi.	A8.3. Pasakoja nesudėtingos kompozicijos pasakojimus, grįstus patirtimi bei išmone.	A8.4. Pasakoja nesudėtingos kompozicijos pasakojimus, grįstus patirtimi bei išmone, motyvuotai įtraukdamas apibūdinimo elementų.
A9.1. Padedamas apibūdina daiktą, įvykį, procesą (papasakoja, kaip kas nors daroma).	A9.2. Nuosekliai apibūdina daiktą, įvykį, procesą (papasakoja, kaip kas nors daroma).	A9.3. Nuosekliai, dalykiškai apibūdina daiktą, įvykį, procesą (papasakoja, kaip kas nors daroma).	A9.4. Nuosekliai ir dalykiškai apibūdina daiktą, įvykį, procesą (papasakoja, kaip kas nors daroma) ir palygina juos.

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

A10.1. Išsako savo nuomonę apie konkrečius dalykus.	A10.2. Išsako savo nuomonę apie konkrečius, gerai pažįstamus dalykus, vertina.	A10.3. Išsako savo nuomonę apie konkrečius, gerai pažįstamus dalykus, vertina, argumentuodamas remiasi savo patirtimi.	A10.4. Išsako savo nuomonę apie konkrečius, gerai pažįstamus dalykus, vertina, argumentuodamas remiasi savo patirtimi bei kitais šaltiniais (kitų pasakojimais, perskaitytomis knygomis, internetu ir pan.).
A11.1. Padedamas pasirenka raišką atsižvelgiant į adresatą.	A11.2. Skatinamas pasirenka raišką atsižvelgiant į adresatą (bendraamžiai, artimieji, mokytojai, kiti suaugusieji).	A11.3. Padedamas pasirenka raišką atsižvelgiant į adresatą (bendraamžiai, artimieji, mokytojai, kiti suaugusieji) ir komunikavimo situaciją (neoficiali).	A11.4. Tinkamai pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgiant į adresatą (bendraamžiai, artimieji, mokytojai, kiti suaugusieji) ir komunikavimo situaciją (neoficiali).
A12.1. Padedamas bando ir eksperimentuoja taikydamas įvairias kompensavimo strategijas: patikslinimo ir informacinius klausimus.	A12.2. Skatinamas bando ir eksperimentuoja taikydamas įvairias kompensavimo strategijas: patikslinimo ir informacinius klausimus, pauzes, persakymą kitais gestais, tiesioginį pagalbos prašymą.	A12.3. Bando ir eksperimentuoja taikydamas įvairias kompensavimo strategijas: patikslinimo ir informacinius klausimus, pauzes, persakymą kitais gestais, tiesioginį pagalbos prašymą.	A12.4. Parenka ir derina įvairias kompensavimo strategijas: kalbos sinonimijos priemones, emocinius pasakymus, retorinius klausimus.
B. Kalbos pažinimas			
B1.1. Padedamas rodo gestus ir pirštų abėcėlės ženklus.	B1.2. Tiksliai rodo gestus ir pirštų abėcėlės ženklus.	B1.3. Tiksliai ir taisyklingai rodo gestus ir pirštų abėcėlės ženklus.	B1.4. Tiksliai ir taisyklingai rodo gestus atitinkama veido išraiška ir pirštų abėcėlės ženklus.
B2.1. Vartoja vienareikšmius ir daugiareikšmius gestus.	B2.2. Vartoja vienareikšmius ir daugiareikšmius gestus. Bando ištaisyti nurodytą gestą.	B2.3. Tinkamai vartoja vienareikšmius ir daugiareikšmius gestus. Moka ištaisyti nurodytą	B2.4. Tinkamai vartoja vienareikšmius ir daugiareikšmius gestus. Randa ir moka ištaisyti

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

		klaidą.	nurodytą klaidą.
B3.1. Nežinodamas reikiamo gesto, padedamas išreiškia mintį gestikuliacija.	B3.2. Nežinodamas reikiamo gesto, išreiškia mintį gestikuliacija.	B3.3. Nežinodamas reikiamo gesto, tinkamai išreiškia mintį gestikuliacija.	B3.4. Tinkamai išreiškia mintį gestikuliacija ir taisyklingai vartoja įvairios darybos gestus.
B4.1. Nusako erdvinius ir laiko santykius.	B4.2. Nusako erdvinius ir laiko santykius, lygina su lietuvių kalbos erdvės ir laiko prielinksnių konstrukcijomis.	B4.3. Taisyklingai nusako erdvinius ir laiko santykius, lygina su lietuvių kalbos erdvės ir laiko prielinksnių konstrukcijomis.	B4.4. Taisyklingai ir tiksliai nusako erdvinius ir laiko santykius, lygina su lietuvių kalbos erdvės ir laiko prielinksnių konstrukcijomis.
B5.1. Sudaro sakinius, perteikia kito žmogaus kalbą.	B5.2. Sudaro sakinius, perteikia kito žmogaus kalbą ir reakcijas (vaidmenų kaita).	B5.3. Tinkamai sudaro sakinius, perteikia kito žmogaus kalbą ir reakcijas (vaidmenų kaita).	B5.4. Tinkamai ir tiksliai sudaro sakinius, perteikia kito žmogaus kalbą ir reakcijas (vaidmenų kaita).
B6.1. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinių: padedamas paaiškina, kad kalba nuolat kinta.	B6.2. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinių: paaiškina, kad kalba nuolat kinta.	B6.3. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinių: paaiškina, kad kalba nuolat kinta, paaiškina gestų ir lietuvių kalbų statusą.	B6.4. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinių: paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta, paaiškina gestų ir lietuvių kalbų statusą.
C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas			
C1.1. Pažįsta savo – kurčiųjų – bendruomenę.	C1.2. Pažįsta savo – kurčiųjų – bendruomenę, skatinamas dalyvauja jos veikloje.	C1.3. Pažįsta savo – kurčiųjų – bendruomenę ir aktyviai dalyvauja jos veikloje.	C1.4. Pažįsta savo – kurčiųjų – bendruomenę ir aktyviai dalyvauja jos veikloje, domisi kurčiųjų istorija ir kultūra.
C2.1. Padedamas aptaria, kas literatūros kūrinys primena	C2.2. Aptaria, kas literatūros kūrinys primena tikrovę, kas	C2.3. Aptaria, kas literatūros kūrinys primena tikrovę, kas	C2.4. Aptaria, kas literatūros kūrinys primena tikrovę, kas

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

tikrovę, kas išgalvota.	išgalvota.	išgalvota. Gestų kalba perteikia (atpasakoja peržiūrėjęs arba perskaitęs tekstą) kūrinio ištrauką.	išgalvota. Gestų kalba perteikia (atpasakoja peržiūrėjęs arba perskaitęs tekstą) kūrinio ištrauką, pasirenka tinkamas raiškos priemonės.
C3.1. Padedamas daro teksto visumą apibendrinančias išvadas. Pagal pateiktus klausimus padedamas išsako savo įspūdžius apie kūrinį.	C3.2. Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: įvardija gestų kalba pateikto kūrinio temą. Pagal pateiktus klausimus išsako savo įspūdžius apie kūrinį.	C3.3. Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: įvardija gestų kalba pateikto kūrinio temą, apibūdina veiksmo vietą ir laiką, veikėjus. Pagal pateiktus klausimus, teiginius ar modelį išsako savo įspūdžius apie kūrinį.	C3.4. Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: įvardija gestų kalba pateikto kūrinio temą, apibūdina veiksmo vietą ir laiką, veikėjus, nusako jų kūrinio būdus. Savarankiškai išsako savo įspūdžius apie kūrinį ir jo teigiamas vertybes.
C4.1. –	C4.2. –	C4.3. –	C4.4. –

8.4. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasė

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Kalbos vartojimas			
A1.1. Dalyvaudamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę.	A1.2. Dalyvaudamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales, klausia, atsako.	A1.3. Dalyvaudamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales, klausia, atsako, prieštarauja, argumentuoja.	A1.4. Dalyvaudamas įvairaus pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales, klausia, atsako, kelia problemas, svarsto, argumentuoja, prieštarauja,

			vertina, apibendrina.
A2.1. Padedamas užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Bando reaguoti į pašnekovo reakciją. Bendrauja padedamas vertėjo.	A2.2. Užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Gyvai reaguoja į pašnekovo reakciją, „išklauso“ jį, palaiko, paskatina. Bendrauja padedamas vertėjo: išsiaiškina dar kartą paklausdamas.	A2.3. Tinkamai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Gyvai ir tiksliai reaguoja į pašnekovo reakciją, „išklauso“ jį, tinkamai palaiko, paskatina, išreiškia nepritarimą. Bendrauja padedamas vertėjo: išsiaiškina dar kartą paklausdamas, plačiau paaiškina, jei mato, kad buvo nesuprastas.	A2.4. Tinkamai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį neoficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Gyvai ir tiksliai reaguoja į pašnekovo reakciją, „išklauso“ jį, tinkamai palaiko, paskatina, išreiškia nepritarimą. Stebi ir koreguoja savo reakciją pokalbio metu, laikosi pagrindinių pokalbio etikos reikalavimų. Laisvai bendrauja padedamas vertėjo: išsiaiškina dar kartą paklausdamas, plačiau paaiškina, jei mato, kad buvo nesuprastas.
A3.1. –	A3.2. –	A3.3. –	A3.4. –
A4.1. Bando suprasti teksto paskirtį ir autoriaus intencijas.	A4.2. Supranta teksto paskirtį ir autoriaus intencijas.	A4.3. Supranta teksto paskirtį ir autoriaus intencijas (įkalbinėjimas, įtikinėjimas, melas, propaganda, kalbinė agresija).	A4.4. Supranta teksto paskirtį ir autoriaus intencijas (įkalbinėjimas, įtikinėjimas, melas, propaganda, kalbinė agresija). Vertina teksto daromą poveikį.
A5.1. Padedamas atpasakoja tekstą.	A5.2. Atpasakoja tekstą, suformuluoja pagrindinę teksto mintį.	A5.3. Atpasakoja tekstą nurodytu būdu (nuosekliai, glaustai, atrenkant), suformuluoja pagrindinę teksto mintį.	A5.4. Atpasakoja tekstą nurodytu būdu (nuosekliai, glaustai, atrenkant), suformuluoja pagrindinę teksto mintį ir paaiškina ją.

<p>A6.1. Randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, planą ar schemą ir padaro tiesiogines išvadas.</p>	<p>A6.2. Randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, planą ar schemą ir padaro tiesiogines išvadas. Išsiaiškina nesuprastas teksto mintis, idėjas, sąvokas keldamas klausimus.</p>	<p>A6.3. Randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, planą ar schemą ir padaro tiesiogines išvadas. Išsiaiškina nesuprastas teksto mintis, idėjas, sąvokas keldamas klausimus, dar kartą žiūrėdamas, ieškodamas informacijos žodynuose, remdamasis pateiktu modeliu, atsakydamas į klausimus.</p>	<p>A6.4. Randa tekste informaciją pagal pateiktus klausimus, planą ar schemą ir padaro tiesiogines išvadas. Išsiaiškina nesuprastas teksto mintis, idėjas, sąvokas keldamas klausimus, dar kartą žiūrėdamas, ieškodamas informacijos žodynuose, remdamasis pateiktu modeliu, atsakydamas į klausimus. Daro apibendrinančias išvadas, argumentuoja.</p>
<p>A7.1. Perduoda informaciją. Padedamas renkasi tinkamus būdus bei priemones, kad padėtų adresatui ją suvokti.</p>	<p>A7.2. Tiksliai perduoda informaciją. Padedamas renkasi tinkamus būdus bei priemones, kad padėtų adresatui ją suvokti.</p>	<p>A7.3. Tiksliai ir aiškiai perduoda informaciją. Padedamas renkasi tinkamus būdus bei priemones, kad padėtų adresatui ją suvokti.</p>	<p>A7.4. Tiksliai ir aiškiai perduoda informaciją. Renkasi tinkamus būdus bei priemones, kad padėtų adresatui ją suvokti.</p>
<p>A8.1. Padedamas pasakoja patirtimi bei išmone grįstus pasakojimus.</p>	<p>A8.2. Pasakoja patirtimi bei išmone grįstus pasakojimus.</p>	<p>A8.3. Pasakoja patirtimi bei išmone grįstus pasakojimus motyvuotai įtraukdamas apibūdinimo, aiškinimo elementų.</p>	<p>A8.4. Pasakoja patirtimi bei išmone grįstus pasakojimus motyvuotai įtraukdamas apibūdinimo, aiškinimo, argumentavimo elementų.</p>
<p>A9.1. Dalykiškai ar meniškai apibūdina įvairius objektus.</p>	<p>A9.2. Dalykiškai ar meniškai apibūdina įvairius objektus, juos palygina, paaiškina procesą (kaip kas nors vyksta).</p>	<p>A9.3. Nuosekliai, dalykiškai ar meniškai apibūdina įvairius objektus, juos palygina, paaiškina procesą (kaip kas nors vyksta).</p>	<p>A9.4. Nuosekliai, dalykiškai ar meniškai apibūdina įvairius objektus, juos palygina, paaiškina sąvokas, analizuoja procesą (kodėl taip nutinka).</p>
<p>A10.1. Padedamas išsako savo nuomonę apie menčiau</p>	<p>A10.2. Išsako savo nuomonę apie menčiau pažįstamus dalykus,</p>	<p>A10.3. Išsako savo nuomonę apie menčiau pažįstamus dalykus,</p>	<p>A10.4. Išsako savo nuomonę apie aktualesius, gana abstrakčius</p>

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

pažįstamus dalykus.	vertina.	vertina, argumentuodamas remiasi savo patirtimi bei kitais šaltiniais (kitų pasakojimais, perskaitytomis knygomis, internetu ir pan.).	dalykus, vertina, argumentuodamas remiasi savo patirtimi bei kitais šaltiniais (kitų pasakojimais, perskaitytomis knygomis, internetu ir pan.).
A11.1. Padedamas pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą.	A11.2. Pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą (pažįstami adresatai: jaunesni, bendraamžiai, suaugusieji) ir komunikavimo situaciją (oficiali ir neoficiali).	A11.3. Tinkamai pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą (pažįstami adresatai: jaunesni, bendraamžiai, suaugusieji) ir komunikavimo situaciją (oficiali ir neoficiali).	A11.4. Tinkamai pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą (menkai pažįstami ir nepažįstami adresatai) ir komunikacinę situaciją (įvairios oficialios situacijos).
A12.1. Padedamas parenka įvairias kompensavimo strategijas: kalbos sinonimijos priemonės, emocinius pasakymus, retorinius klausimus.	A12.2. Skatinamas parenka ir derina įvairias kompensavimo strategijas: kalbos sinonimijos priemonės, emocinius pasakymus, retorinius klausimus.	A12.3. Parenka ir derina įvairias kompensavimo strategijas: kalbos sinonimijos priemonės, emocinius pasakymus, retorinius klausimus.	A12.4. Parenka ir derina įvairias kompensavimo strategijas: kalbos sinonimijos priemonės, emocinius pasakymus, retorinius klausimus, žinomus kalbos darybos elementus, nelingvistines priemones.
B. Kalbos pažinimas			
B1.1. Padedamas vartoja gestus atitinkama veido išraiška, rodo ir supranta pirštų abėcėlę.	B1.2. Vartoja gestus atitinkama veido išraiška, rodo ir supranta pirštų abėcėlę.	B1.3. Vartoja taisyklingos formos gestus atitinkama veido išraiška, tiksliai rodo ir supranta pirštų abėcėlę.	B1.4. Vartoja taisyklingos formos naujus gestus (terminus) kartu atlikdamas atitinkamus lūpų judesius, normaliu tempu aiškiai vartoja gestus.
B2.1. Vartoja perkeltinės reikšmės gestus, sinonimus ir antonimus.	B2.2. Tinkamai vartoja perkeltinės reikšmės gestus, sinonimus ir	B2.3. Tinkamai vartoja perkeltinės reikšmės gestus, sinonimus ir	B2.4. Tinkamai ir tiksliai vartoja perkeltinės reikšmės gestus,

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

	antonimus. Randa netinkamai pavartotą savo gestą.	antonimus. Randa ir ištaiso netinkamai pavartotą savo gestą.	sinonimus ir antonimus. Randa ir ištaiso netinkamai pavartotą savo gestą.
B3.1. Vartoja įvairios darybos gestus.	B3.2. Vartoja įvairios darybos gestus, palygina LGK ir lietuvių kalbos darybos būdus.	B3.3. Taisyklingai vartoja įvairios darybos gestus, palygina LGK ir lietuvių kalbos darybos būdus.	B3.4. Taisyklingai ir tiksliai vartoja įvairios darybos gestus, palygina LGK ir lietuvių kalbos darybos būdus.
B4.1. Padedamas vartoja gestus remdamasis žiniomis apie jų kaitybą.	B4.2. Vartoja gestus remdamasis žiniomis apie jų kaitybą.	B4.3. Taisyklingai vartoja gestus remdamasis žiniomis apie jų kaitybą.	B4.4 Taisyklingai ir tiksliai vartoja gestus remdamasis žiniomis apie jų kaitybą.
B5.1. Padedamas vartoja sintaksinę funkciją atliekančius nerankinius elementus.	B5.2. Vartoja sintaksinę funkciją atliekančius nerankinius elementus.	B5.3. Vartoja sintaksinę funkciją atliekančius nerankinius elementus; naudoja erdvę įvairiems sintaksiniam santykiams reikšti.	B5.4. Vartoja sintaksinę funkciją atliekančius nerankinius elementus; naudoja erdvę įvairiems sintaksiniam santykiams reikšti. Palygina su lietuvių kalbos sintakse.
B6.1. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: padedamas paaiškina, kaip kalba nuolat kinta.	B6.2. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kaip kalba nuolat kinta.	B6.3. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta.	B6.4. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta. Paaiškina LGK vietą ir santykį su kitomis Lietuvoje vartojamomis kalbomis.
C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas			
C1.1. Skatinamas domisi kurčiųjų istorija ir kultūra.	C1.2. Domisi kurčiųjų istorija ir kultūra.	C1.3. Aktyviai domisi kurčiųjų istorija ir kultūra. Dalyvauja bendruomenės renginiuose.	C1.4. Aktyviai domisi kurčiųjų istorija ir kultūra. Dalyvauja bendruomenės renginiuose, juos

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

			aptaria, kritiškai vertina aktualijas, siūlo naujas veiklos sritis.
C2.1. Padedamas gestų kalba perteikti prozos bei dramos kūrinių ištraukas.	C2.2. Gestų kalba perteikia (verčia) prozos bei dramos kūrinių ištraukas.	C2.3. Gestų kalba perteikia (verčia) prozos bei dramos kūrinių ištraukas, padedamas pasirenka tinkamas raiškos priemonės.	C2.4. Gestų kalba perteikia (verčia) prozos bei dramos kūrinių ištraukas, pasirenka tinkamas raiškos priemonės.
C3.1. Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas. Padedamas išsako savo įspūdžius apie kūrinį.	C3.2. Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio pagrindinę mintį. Skatinamas išsako savo įspūdžius apie kūrinį ir jo teigiamas vertybes.	C3.3. Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio pagrindinę mintį, apibūdina veikėjus, nusako jų kūrimo būdus. Savarankiškai išsako savo įspūdžius apie kūrinį ir juo teigiamas vertybes.	C3.4. Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio problematiką, pagrindinę mintį, apibūdina veikėjus, nusako jų kūrimo būdus. Savarankiškai išsako savo įspūdžius apie kūrinį ir juo teigiamas vertybes. Paaiškina, kurios kūrinio idėjos asmeniškai priimtinos, kurios – nereikšmingos.
C4.1. –	C4.2. –	C4.3. –	C4.4. –

8.5. Pasiekimų lygių požymiai. 9–10 klasė

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (I)	Patenkinamas (II)	Pagrindinis (III)	Aukštesnysis (IV)
A. Kalbos vartojimas			
A1.1. Dalyvaudamas įvairaus	A1.2. Dalyvaudamas įvairaus	A1.3. Dalyvaudamas įvairaus	A1.4. Dalyvaudamas įvairaus

pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales.	pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales, klausia, atsako, kelia problemas.	pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales, klausia, atsako, kelia problemas, svarsto, argumentuoja, prieštarauja, vertina, apibendrina.	pobūdžio pokalbiuose supranta pokalbio esmę ir detales, klausia, atsako, kelia problemas, svarsto, argumentuoja, išsako nuomonę, prieštarauja, vertina, apibendrina.
A2.1. Padedamas užmezga, palaiko ir baigia pokalbį oficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Bendrauja padedamas vertėjo.	A2.2. Užmezga, palaiko ir baigia pokalbį oficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Bendrauja padedamas vertėjo, pasirenka situacijai tinkamą kalbinę raišką.	A2.3. Tinkamai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį oficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Stebi ir koreguoja savo reakciją pokalbio metu, laikosi pagrindinių pokalbio etikos reikalavimų. Laisvai bendrauja padedamas vertėjo, pasirenka situacijai tinkamą kalbinę raišką.	A2.4. Tinkamai ir tiksliai užmezga, palaiko ir baigia pokalbį oficialioje situacijoje su pažįstamais ir nepažįstamais asmenimis. Stebi ir koreguoja savo reakciją pokalbio metu, laikosi pagrindinių pokalbio etikos reikalavimų. Laisvai bendrauja padedamas vertėjo, pasirenka situacijai tinkamą kalbinę raišką, numato galimas bendravimo strategijas keičiantis situacijai.
A3.1. –	A3.2. –	A3.3. –	A3.4. –
A4.1. Padedamas vertina teksto daromą poveikį.	A4.2. Skatinamas vertina teksto daromą poveikį.	A4.3. Vertina teksto daromą poveikį.	A4.4. Apibūdina ir vertina teksto daromą poveikį.
A5.1. Padedamas suformuluoja pagrindinę teksto mintį ir paaiškina ją.	A5.2. Skatinamas suformuluoja pagrindinę teksto mintį ir paaiškina ją.	A5.3. Suformuluoja pagrindinę teksto mintį ir paaiškina ją.	5.4. Suformuluoja pagrindinę teksto mintį ir išsamiai paaiškina ją.
A6.1. Padedamas daro apibendrinančias išvadas pagal pateiktus klausimus, planą ar	A6.2. Daro apibendrinančias išvadas, argumentuoja pagal pateiktus klausimus, planą ar	A6.3. Daro apibendrinančias išvadas, argumentuoja, išsako savo požiūrį pagal pateiktus klausimus,	A6.4. Daro apibendrinančias išvadas, argumentuotai išsako savo požiūrį, remdamasis savo

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

schema.	schema.	planą ar schema. Išsiaiškina nesuprastas teksto mintis, idėjas, sąvokas pasirinkdamas tinkamiausias kompensuojamąsias strategijas.	žiniomis. Palygina savo ir kitų požiūrį. Išsiaiškina nesuprastas teksto mintis, idėjas, sąvokas pasirinkdamas tinkamiausias kompensuojamąsias strategijas.
A7.1. Perduoda informaciją. Padedamas renkasi informacijos perteikimo būdus bei priemones.	A7.2. Tiksliai perduoda informaciją. Savarankiškai renkasi tinkamus informacijos perteikimo būdus bei priemones.	A7.3. Tiksliai, aiškiai ir įtaigiai perduoda informaciją. Savarankiškai renkasi tinkamus informacijos perteikimo būdus bei priemones.	A7.4. Tiksliai, aiškiai ir įtaigiai perduoda informaciją. Savarankiškai renkasi tinkamus informacijos perteikimo būdus, priemones bei įvairius informacijos šaltinius.
A8.1. Pasakoja patirtimi grįstus pasakojimus, įtraukdamas apibūdinimo, aiškinimo, argumentavimo elementų.	A8.2. Pasakoja patirtimi bei išmone grįstus pasakojimus įtraukdamas apibūdinimo, aiškinimo, argumentavimo elementų. Žino savo kalbos pranašumus ir trūkumus.	A8.3. Pasakoja patirtimi bei išmone grįstus pasakojimus motyvuotai įtraukdamas apibūdinimo, aiškinimo, argumentavimo elementų. Žino savo kalbos pranašumus ir trūkumus ir į tai atsižvelgdamas tobulina savo tekstą.	A8.4. Nuotaikingai pasakoja patirtimi bei išmone grįstus pasakojimus motyvuotai įtraukdamas apibūdinimo, aiškinimo, argumentavimo elementų. Žino savo kalbos pranašumus ir trūkumus ir į tai atsižvelgdamas nuolat tobulina savo tekstą.
A9.1. Paaiškina sąvokas, analizuoja procesą (kodėl taip nutinka).	A9.2. Dalykiškai paaiškina sąvokas, analizuoja procesą (kodėl taip nutinka).	A9.3. Nuosekliai, dalykiškai paaiškina sąvokas, analizuoja procesą (kodėl taip nutinka).	A9.4. Nuosekliai, dalykiškai paaiškina sąvokas, argumentuoja, analizuoja procesą (kodėl taip nutinka).
A10.1. Padedamas išsako savo nuomonę apie aktualius, gana abstrakčius dalykus.	A10.2. Išsako savo nuomonę apie aktualius, gana abstrakčius dalykus, vertina.	A10.3. Išsako savo nuomonę apie aktualius, gana abstrakčius dalykus, vertina, argumentuodamas remiasi įvairiais	A10.4. Reflektuoja ir išsako savo nuomonę apie aktualius, gana abstrakčius dalykus, vertina, argumentuodamas remiasi įvairiais

		šaltiniais, visuotinai priimtiniais kriterijais.	šaltiniais, visuotinai priimtiniais kriterijais.
A11.1. Padedamas pasirenka kalbinę raišką ir turinį.	A11.2. Tinkamai pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą.	A11.3. Tinkamai pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą (menkai pažįstami ir nepažįstami adresatai) ir komunikacinę situaciją (neoficialios ir įvairios oficialios situacijos).	A11.4. Tinkamai ir tiksliai pasirenka kalbinę raišką ir turinį atsižvelgdamas į adresatą (menkai pažįstami ir nepažįstami adresatai) ir komunikacinę situaciją (neoficialios ir įvairios oficialios situacijos).
A12.1. Atpažįsta taikomas ir reaguoja taikydamas rekomenduojamas kompensavimo strategijas.	A12.2. Atpažįsta taikomas ir reaguoja taikydamas keletą kompensavimo strategijų: žinomus kalbos darybos elementus, nelingvistines priemones.	A12.3. Atpažįsta taikomas ir reaguoja taikydamas įvairias kompensavimo strategijas: žinomus kalbos darybos elementus, nelingvistines priemones.	A12.4. Atpažįsta taikomas ir tinkamai reaguoja taikydamas įvairias kompensavimo strategijas: žinomus kalbos darybos elementus, nelingvistines priemones.
B. Kalbos pažinimas			
B1.1. Padedamas vartoja naujus gestus (terminus) kartu atlikdamas atitinkamus lūpų judesius.	B1.2. Skatinamas vartoja naujus gestus (terminus) kartu atlikdamas atitinkamus lūpų judesius, normaliu tempu aiškiai vartoja gestus.	B1.3. Vartoja naujus gestus (terminus) kartu atlikdamas atitinkamus lūpų judesius, normaliu tempu aiškiai vartoja gestus. Užrašo nesudėtingus gestus pagal notacijos sistemą.	B1.4. Vartoja taisyklingos formos gestus kartu atlikdamas atitinkamus lūpų judesius, nerankinius elementus, normaliu tempu aiškiai vartoja gestus. Užrašo nesudėtingus gestus pagal notacijos sistemą.
B2.1. Padedamas vartoja gestus lietuvių kalbos žodžiams ir perkeltinėms jų reikšmėms reikšti.	B2.2. Skatinamas vartoja atitinkamus gestus lietuvių kalbos žodžiams ir perkeltinėms jų reikšmėms reikšti.	B2.3. Vartoja atitinkamus gestus lietuvių kalbos žodžiams ir perkeltinėms jų reikšmėms reikšti. Transkribuoja gestų kalbos tekstą.	B2.4. Vartoja ir atranda atitinkamos reikšmės gestus lietuvių kalbos žodžiams ir perkeltinėms jų reikšmėms reikšti.

			Transkribuoja gestų kalbos tekstą.
B3.1. Mokytojo padedamas ir remdamasis gestų darybos taisyklėmis susikuria naujų gestų, elementariai žino terminų darybos ypatumus.	B3.2. Skatinamas ir remdamasis gestų darybos taisyklėmis susikuria naujų gestų, paviršutiniškai žino terminų darybos ypatumus.	B3.3. Remdamasis gestų darybos taisyklėmis susikuria naujų gestų, žino terminų darybos ypatumus.	B3.4. Remdamasis gestų darybos taisyklėmis tinkamai naudoja įvairius gestų darybos būdus, žino terminų darybos ypatumus.
B4.1. Remdamasis elementariomis žiniomis apie gestų kaitybą juos vartoja versdamas iš lietuvių kalbos į LGK.	B4.2. Remdamasis paviršutiniškomis žiniomis apie gestų kaitybą taisyklingai juos vartoja versdamas iš lietuvių kalbos į LGK.	B4.3. Remdamasis žiniomis apie gestų kaitybą taisyklingai juos vartoja versdamas iš lietuvių kalbos į LGK.	B4.4. Remdamasis žiniomis apie gestų kaitybą taisyklingai juos vartoja versdamas iš lietuvių kalbos į LGK. Vartoja atitinkamas gramatinės raškos priemones.
B5.1. Padedamas jungia sakinius ir teksto dalis siejimo priemonėmis.	B5.2. Skatinamas jungia sakinius ir teksto dalis siejimo priemonėmis, palygina jas su lietuvių kalbos priemonėmis.	B5.3. Jungia sakinius ir teksto dalis siejimo priemonėmis, palygina jas su lietuvių kalbos priemonėmis.	B5.4. Taisyklingai jungia sakinius ir teksto dalis siejimo priemonėmis, palygina jas su lietuvių kalbos priemonėmis.
B6.1. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: padedamas paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta.	B6.2. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta.	B6.3. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta, paaiškina LGK vietą ir santykį su kitomis Lietuvoje vartojamomis kalbomis ir su kitų šalių gestų kalbomis.	B6.4. Suvokia kalbą kaip socialinį ir kultūrinį reiškinį: paaiškina, kaip ir kodėl kalba nuolat kinta, paaiškina LGK vietą ir santykį su kitomis Lietuvoje vartojamomis kalbomis ir su kitų šalių gestų kalbomis. Palygina jas.
C. Kurčiųjų kultūros ir literatūros pažinimas			
C1.1. Retai dalyvauja bendruomenės renginiuose, juos aptaria.	C1.2. Skatinamas dalyvauja bendruomenės renginiuose, juos aptaria, kritiškai vertina aktualijas,	C1.3. Yra aktyvus kurčiųjų bendruomenės narys: dalyvauja bendruomenės renginiuose, juos	C1.4. Yra aktyvus kurčiųjų bendruomenės narys: dalyvauja bendruomenės renginiuose, juos

Bus koreguojamas. Tekstas neredaguotas

	siūlo naujas veiklos sritis.	aptaria, kritiškai vertina aktualijas, siūlo naujas veiklos sritis.	aptaria, kritiškai vertina aktualijas, siūlo naujas veiklos sritis. Pristato kitų šalių kurčiųjų padėtį visuomenėje.
C2.1. Padedamas gestų kalba perteikia grožinės literatūros kūrinių ištraukas.	C2.2. Skatinamas gestų kalba perteikia grožinės literatūros kūrinių ištraukas.	C2.3. Gestų kalba perteikia grožinės literatūros kūrinių ištraukas, padedamas pasirenka tinkamas raiškos priemones.	C2.4. Gestų kalba perteikia grožinės literatūros kūrinių ištraukas, savarankiškai pasirenka tinkamas raiškos priemones.
C3.1. Padedamas daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio problematiką, mokytojo padedamas apibūdina kūrinio stilių. Padedamas išsako savo įspūdžius apie kūrinį.	C3.2. Skatinamas daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio problematiką, mokytojo padedamas apibūdina kūrinio stilių. Skatinamas išsako savo įspūdžius apie kūrinį. Paaiškina, kurios kūrinio idėjos asmeniškai priimtinos, kurios – nereikšmingos.	C3.3. Daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio problematiką, padedamas apibūdina kūrinio stilių. Savarankiškai išsako savo įspūdžius apie kūrinį. Paaiškina, kurios kūrinio idėjos asmeniškai priimtinos, kurios – nereikšmingos.	C3.4. Savarankiškai daro teksto visumą apibendrinančias išvadas: aptaria gestų kalba pateikto kūrinio problematiką, apibūdina kūrinio stilių. Savarankiškai išsako savo įspūdžius apie kūrinį. Argumentuotai paaiškina, kurios kūrinio idėjos asmeniškai priimtinos, kurios – nereikšmingos.
C4.1. Padedamas planuoja savo veiklą: numato saviraiškos galimybes bei žingsnius (pvz., rinkdamasis profesiją, įsitraukdamas į visuomeninę veiklą).	C4.2. Skatinamas planuoja savo veiklą: numato saviraiškos galimybes bei žingsnius (pvz., rinkdamasis profesiją, įsitraukdamas į visuomeninę veiklą).	C4.3. Planuoja savo veiklą: numato saviraiškos galimybes bei žingsnius (pvz., rinkdamasis profesiją, įsitraukdamas į visuomeninę veiklą).	C4.4. Savarankiškai planuoja veiklą: numato saviraiškos galimybes bei žingsnius (pvz., rinkdamasis profesiją, įsitraukdamas į visuomeninę veiklą).